

A marosvásárhelyi tömbháznegyedekre is kiterjesztik a szelektív hulladékgyűjtést

Októberben kezdik el kihelyezni a tárolókat

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhelyen a hulladékelszálítással megbízott cég októberben elkezdte kihelyezni a szelektív gyűjtésre alkalmas színes tárolókat a tömbháznegyedekbe is, és várhatóan novembertől a tömbházlakóknak is lehe-

tőségük adódik szelektíven gyűjteni a hulladékot. Mint ismeretes, a magánházaktól már az év elejétől különböző színű zsákokban szállítják el az újrahasznosítható szemetet, novembertől pedig fokozatosan a tömbházne-

gyedekre is kiterjesztik ezt a szolgáltatást.

Menyhárt Borbála

(Folytatás a 4. oldalon)

Elkezdődött a 30. Alter-Native

Igor Buharov és Ivan Buharov Melegvizek országa című nagyjátékfilmjével szerda délután ismét kezdetét vette a város legrégebbi és legnagyobb független rövidfilmfesztiválja, a marosvásárhelyi Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál.

4.

A Teleki Sámuel- emlékkiállításról

A marosvásárhelyi Teleki Téka számára 2022 a Teleki-év jegyében telt, melynek során több tematikus minikiállítás és séta zajlott. Az ünnepi év lezárásaként szeptember 21-én nyílt emlékkiállításunk, ezt követően kétnapos szakmai konferenciát szerveztünk.

5.

Fületelke – a múlt kincsei között

A faluban évről évre csökkent az erdélyi szász lakosság száma, napjainkban mindössze a fennmaradt lakóházak és a helyieknek oly sokat jelentő evangélikus erődtemplom utal a régmúltra.

17.

Megújult a márkodi templom

Hittek és imádkoztak, és a hihetetlen valóra vált: vasárnap hálát mondtak Istennek és a támogatóknak, és megáldották Márkod megújult református templomát.

18.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

20% kedvezményben részesülnek a gyermekek antireflexes lencse rendelése esetén.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Aktuális

Gazdag nyomor

Benedek István

A múlt rendszer sikerpropagandáját elkövető kommunikációs szakértők sárgulhatnak az irigységtől annak láttán, ahogyan a mostani kormányzat sikerként adja el azt a tény, hogy az államkassza degeszre keresi magát a hétköznapi adófizetőt megnyomorító pénzromlás és általános drágulás nyomán. Arról viszont, ami a következő generációt is nyomorba döntheti, már kevesebbet dalolnak.

Minap tették közzé a második harmadévégi államháztartási adatokat, amivel kapcsolatban az kapta a legnagyobb hangsúlyt, hogy kisebb a költségvetési hiány, mint a tavaly ilyenkor. A pénzügyminisztérium lelkesen hátba is veregeti önmagát, különösképp a hébevételek alakulásának kapcsán. Végül is ez az adónem az idén augusztusig közel 61 milliárd lejt fialt a büdzsének, ez csaknem 23 százalékos bővülés tavalyhoz képest. Ennek a bevételnek a növekedését kommunikálnak a „kedvező makroökonómiai fejlődés” befolyásolta. Vagyis az nekik a siker, hogy az egekbe szállt energiaárakra és az azokat lassabban, de biztosan követő egyéb árakra is kivetett, 5-től 19 százalékig terjedő sarchból tízmilliárdokat kaszálnak. Ez az adó az állami bevételek egyik legfőbb forrása. Csak egy apróság a pofátlan és korrekt kormányok összehasonlítására, hogy miközben nálunk ilyesmivel kérkednek, a brüsszeliták által másnapként körbepofozott lengyel kormány például eltörölte

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER

30., péntek
A Nap kel
7 óra 19 perckor,
lenyugszik
19 óra 5 perckor.
Az év 273. napja,
hátravan 92 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max. 25 °C
min. 11 °C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

JOKER LOTÓ 14, 33, 38, 28, 26 +20 **NOROC PLUS:** 1 7 3 2 2 4

40 LOTÓ 13, 4, 34, 11, 18, 25 **SUPER NOROC:** 1 5 5 3 3 1

69 LOTÓ 7, 18, 22, 30, 33, 12 **NOROC:** 9 9 4 5 6 6 0

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Pályázatokat várnak a Vályi-díjra

A Vályi Gyula Matematikai Társaság 2022-ben is odaítéli a nagy matematikus halálának 100. évfordulója emlékére létesített Vályi Gyula-díjat. Ebben az évben a 2021/2022-es tanévben legjobb matematikai eredményt elérő V-VIII. osztályos Maros megyei tanulók pályázhatnak. A pályázatokat elektronikus formában kell benyújtani. Tartalmaznia kell a matematikaversenyeken kitűnő eredményeket elért tanulók nevét, a verseny/versenyek megnevezését, dátumát, helyét, a versenyeken elért eredményeket, az elnyert oklevelek másolatát, a Matlap feladatmegoldó versenyen elért eredményt. A pályázáshoz szükséges adatokat elektronikusan a valyikor@gmail.com e-mail-címre kell elküldeni október 5-ig. A díjátadásra október 14-én kerül sor – tájékoztatott dr. Domokos József, a Vályi Gyula Matematikai Társaság elnöke.

30 éves a Teleki Sámuel cserkészcsapat

Október 8-án 14 órától a marosvásárhelyi Vártemplomban ünnepli fennállása 30. évfordulóját a 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat. A rendszerváltást követően, az 1990-es évek elején Erdély számos településén újrainszultak a cserkészcsapatok. A 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat 1992. október 8-án alakult meg. Az évfordulón ökumenikus istentisztelet és fogadalm-újítás, valamint emlékkiállítás lesz. A régi és a jelenlegi tagok jelentkezését október 4-ig várják a <https://forms.gle/QUaQ3tJuw2WF8UxbA> internetes elérhetőségen vagy a 0746-799-057-es telefonszámon.

Új buszbérletet kell kiváltásnak a tanulók

A marosvásárhelyi tanulók szeptember 30-ig, máig használhatják a 2021–22-es tanévre kibocsátott közszállítási bérleteket. Az újak a Mihai Eminescu Kulturális Központban (Ifjúsági Ház) a recepciónál válthatók ki munkanapokon 10 és 17 óra között. Az ingyenes bérletre az állandó marosvásárhelyi lakcímmel rendelkező diákok jogosultak. A 14 éven aluli gyermekek a születési bizonyítvány, a 14 év fölöttiek a személyazonossági igazolvány fénymásolatát, valamint az iskola által kibocsátott igazolást kell benyújtásuk. A bérlet ára 10 lej. Az egyetemisták október 3-tól válthatják ki buszbérleteiket ugyanitt.

Tényészállatmustra

Október elsején, szombaton 11 órától a tófalvi Semtest-BVN szarvasmarha-fajtanemesítő egység megszervezi a hagyományos évi tényészállatmustrát, amelyre nemcsak megyénkbeli, hanem a régióból is várják a szarvasmarhatenyésztőket és a szakembereket. A helyszín az egység tófalvi telephelye. Érdeklődni a 0040-265-318-913-as telefonszámon vagy a contact@semtest-bvn.ro e-mail-címen lehet.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

*Isten éltesse!

Ma JEROMOS, holnap MALVIN napja. MALVIN: germán eredetű, összetett női név, elemeinek valószínű jelentése: bíróság és barát. A németben a Malwin férfinév, női névpárja a Malwine.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. szeptember 29.

1 EUR	4,9486
1 USD	5,1027
100 HUF	1,1846
1 g ARANY	270,5444

Megjelent a Korunk októberi lapszáma

Mit hordoz az informális? Szabályszerűség vagy önmegvalósítás? Hatalommal való szembenállást vagy egyéni előny szerzését? Túlélési módszert vagy kreatív közösségi cselekvést? Vagy mindezt együtt? Az informális társadalmi gyakorlatok sokszínű, gazdag világa társadalmi örökség, folyamatosan megújuló mintázatai ma is mélyen beágyazódnak a hétköznapi életvezetésbe.

A Korunk tematikus összeállításának szerzői (Bíró A. Zoltán, Bodó Julianna, Jakab Judit, Kovács Eszter, Kovács Judit-Tünde, Oláh Sándor, Sarány Orsolya, Sárosi-Blága Agnes, Szász Mária-Magdolna, Székely Kinga Katalin) a székelyföldi térségben végzett kutatások alapján az informális megjelenési, működési módokról kínálnak szemléletes leírásokat, elemzési szempontokat, továbbgondolásra érdemes értelmezéseket.

<http://korunk.org/>

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Szeptember 30., péntek:
* 21.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 1: CSU Craiova – FC Voluntari (Szuperliga, 12. forduló)
* 21.00 óra, M4 Sport: Mezőkövesd Zsóry FC – Paksi FC (NB I, 9. forduló)
Október 1., szombat:
* 12.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 1: Sellemberki CSC 1599 – Bukaresti CSA Steaua (2. liga, 8. forduló)
* 18.00 óra, M4 Sport: Debreceni VSC – Budapest Honvéd (NB I, 9. forduló)
* 19.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 2: CS Mioveni – Universitatea 1948 Craiova (Superliga, 12. forduló)
* 20.30 óra, M4 Sport: Vasas FC –

Zalaegerszegi TE FC (NB I, 9. forduló)
* 21.30 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 1: Kolozsvári CFR 1907 – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 12. forduló)
Október 2., vasárnap:
* 11.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 2: Galaci Suporter Club Oțelul – Zsilvásárhelyi Viitorul Pandurii (2. liga, 8. forduló)
* 13.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 2: Nagyszebeni Hermannstadt – Sepsiszentgyörgyi Sepsis OSK (Szuperliga, 12. forduló)
* 17.30 óra, M4 Sport: Kecskeméti TE – Ferencvárosi TC (NB I, 9. forduló)
* 18.30 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 1: Konstancai

FCV Farul – Aradi UTA (Szuperliga, 12. forduló)
* 19.45 óra, M4 Sport: Puskás Akadémia FC – MOL Fehérvár FC (NB I, 9. forduló)
* 21.30 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 1: Bukaresti FCSB – Campionii FC Argeș Pitești (Szuperliga, 12. forduló)
Október 3., hétfő:
* 16.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 2: Konstancai Unirea – Bodzavásári Gloria (2. liga, 8. forduló)
* 18.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 2: Botosáni FC – Kolozsvári FCU (Szuperliga, 12. forduló)
* 21.00 óra, DigiSport 1, Orange Sport 1, Prima Sport 2: Chindia Târgoviște – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 12. forduló)

Vereséggel kezdett a teremlabdarúgó-csapat

A Gyergyóremetei Kereszthegy otthonában kezdte meg a szereplését a Marosvásárhelyi CSM teremlabdarúgó-csapat a 2. liga 2. csoportjában. A 7-3-as végeredmény azt sugallja, hogy az együttes az idén sincs készen arra, hogy a feljutásért harcoljon egy olyan város képviselőjében, amely hétésszer nyerte meg a bajnokságot.

Bár korábban a klub azt bizonygatta, hogy a férfi kosárlabdázók feljutása után az idén a teremlabdarúgó-csapat kapja meg a szükséges támogatást, hogy a feljutásért harcoljon, ez a jelek szerint nem történt meg. Évekig elfogadtuk azt a ma-

gyarazatot, hogy az anyagi háttér rendbetételéig túlélő üzemmódra kapcsolt az együttes, hogy amikor a gondok megoldódnak, akkor feljebb lépjen. Valami azonban nagyon nem működik. Nem csak azért, mert vereséget szenvedtek, hanem mert ez az egyetlen sportág, amelyről egyetlen hírt sem oszt meg a klub honlapja, holott minden egyéb sportág eredményét, lett légyen az ifjúsági teke vagy kézilabda, esetleg veterán atlétika, a nyilvánosság elé tárják. A teremlabdarúgást pedig, amelybe szintén pénzt fektetnek (annyit, amennyit), látványosan hanyagolják. Hol a logika, és

mi értelme van így az egésznek? Miközben Marosvásárhelyről kinőtt teremlabdarúgók egész sora más városokat és klubokat képvisel...

A CSM első hazai mérkőzését a hét végén (pontos időpont még nincs) játssza a csoport egyik favoritja, a Simándi Șoimii ellen.

Eredményjelző

Teremlabdarúgó 2. liga, 2. csoport, 1. forduló: Gyergyóremetei Kereszthegy – Marosvásárhelyi CSM 7-3, Simándi Șoimii – Korondi Junior 10-1, Metropolitan Ișalnița – Gyergyószentmiklósi Inter 1-5.

RENDEZVÉNYEK

Falunapok Várhegyen

Október elsején és másodikon szervezik meg Várhegyen a falunapokat. Szombaton sporttevékenységekre várják az érdeklődőket. Vasárnap a központi rendezvényen felavatják a felújított kultúrotthon, amely Cazan Vasile karnagy, a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia volt igazgatójának nevét fogja viselni. A vasárnapi istentiszteletek 11 órakor kezdődnek, 12 órától a kultúrotthonban koncertre várják a résztvevőket, 12.30 órától Cazan Vasile méltatása, az emléklapok leleplezése következik. A rendezvény a sportpályán folytatódik, ahol gyermekfoglalkozás, egészséges életmód tanácsadás és finom ebéd várja a résztvevőket. 15 órától kulturális program következik, fellépnek a helyi óvodások, majd Bonczidai Dezső Csihi-puhi történetek című bábelőadása tekinthető meg, fellép az adventista egyház zenekara, a Zenit együttes, az Aranykalász néptáncegyüttes, Oana Săcălean és Alexandra Togănel.

Magyar nap Nagysármáson

Október 8-án, szombaton első alkalommal szerveznek magyar napot Nagysármáson. A programban könyvbemutató, néptáncelőadás, helyi RMDSZ-tanácsosok és mezőgazdasági polgármesterek kerekasztal-beszélgetése, zenés-táncos előadás és szüreti bál is szerepel.

Búcsú a kolostorban

Október 1-jén 18 órakor tartják a marosszentgyörgyi karmelita kolostorban a Liseux-i Kis Szent Teréz-búcsút. A szentmisét a jelen lévő papsággal dr. Kerekes László gyulafehérvári segédpüspök mutatja be. Ez alkalommal a kolostor látogatható az érdeklődők számára.

Tökfesztivál Szovátán

Idén október 14–16. között Szovátán a helyi önkormányzat ismét tökfesztivált szervez. A rendezvényen különféle foglalkozásokra várják a gyerekeket, illetve koncertekre is sor kerül, többek között a Honeybeast, a Kowalsky meg a Vega, a No Sugar és a 3 Sud Est szórakoztatja majd a közönséget.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Új lendület a baszk–székely kapcsolatokban

A Baszk Nemzeti Párt meghívására a Székely Nemzeti Tanács képviselőjében Dabis Attila külügyi megbízott szeptember 25-én részt vett a Bilbao közeli Foronda nevű településen tartott éves nagy találkozón, amelyre a világszerte hároméves kimerítés után került sor.

A nagyszabású rendezvény alkalmat adott arra, hogy a külügyi megbízott megbeszéléseket folytasson Andoni Ortuzarral, a kormányzó Baszk Nemzeti Párt elnökével, Aitor Estabannal, a párt madridi képviselőjével, Izaskun Bilbao Barandicával, az alakulat EP-képviselőjével, valamint Iñigo Ur-

kulluval, a baszk autonóm régió elnökével. A megbeszéléseken a nemzeti régiók védelmében indított európai polgári kezdeményezés kapcsán kialakult együttműködés továbbvitele volt a legfontosabb téma. A külügyi megbízott továbbá találkozott a Deusto Egyetem professzorával, Xabier Ezeizabarrenával is, akivel arról egyeztetett, hogy hogyan lehet tényekkel, kutatási adatokkal az Európai Bizottság számára is láthatóvá és egyértelművé tenni, hogy a kohéziós politikában meglévő gyakorlati problémák megoldása érdekében elengedhetetlen egy uniós jogszabály a nemzeti régiók védelméről. (*A Székely Nemzeti Tanács sajtószolgálat*)

Az EBRD jelentősen javította prognózisát

Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) jelentősen javította az ideai román gazdasági növekedésre vonatkozó prognózisát, amely szerint a bruttó hazai termék (GDP) 5,4 százalékos növekedésére számít.

A közép- és kelet-európai gazdaságok, valamint az egykori szovjet térség átalakulásának támogatására 1991-ben alapított londoni pénzintézet szerdán közzétett jelentése ugyanakkor arra figyelmeztetett, hogy 2023-ban jelentős

lassulásra számít, hiszen a román gazdaság teljesítménye a jövő évben várhatóan 1,9 százalékkal nő.

A májusi jelentésében a nemzetközi pénzügyi válságok okozta orosz GDP-bővülést valószínűsített 2022-re, míg 2023-ra 1,1 százalékos növekedéssel számolt.

A jelentés emlékeztetett, hogy a román gazdaság az ideai első fél évben jelentős mértékben, 5,8 százalékkal nőtt, de a második fél évben megfigyelhetők a lassulás jelei, az infláció kétszámjegyű.

A 2023-as alacsonyabb növekedést azzal magyarázzák, hogy a lakosság jövedelme csökkenni fog, a magas energiaárak lassítják a beruházásokat, illetve a román áruk iránti külföldi kereslet is mérséklődni fog főleg Németországban.

A román pénzügyminisztérium hétfőn közölte, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) 4,8 százalékra emelte az ideai román gazdasági növekedésre vonatkozó prognózisát a júniusban jelzett 3,5-4,5 százalékról. (*MTI*)

Kétszázmilliárd eurós tehercsökkentési programot indít a német kormány

Kétszázmilliárd eurós kerettel támogatási programot indít a német kormány az energia drágulásának ellensúlyozására – jelentették be csütörtökön Berlinben.

A pénzügyi védőernyő elnevezésű programmal a villamos energia drágulásának enyhítését szolgáló úgynevezett áramárfék után bevezetik a „gázárfék” nevű megoldást is.

Az új programra azért van szükség, mert Oroszország „politikai fegyverként” használja a földgázt – hangsúlyozta Olaf Scholz kancellár a koalíciós pártok vezetőivel folytatott megbeszélése után, hozzátéve, hogy a földgáz fogyasztói árának csökkennie kell.

A kancellár – aki koronavírus-fertőzés miatt elkülönítésben van, és videókapcsolat révén vett részt a tárgyaláson és az utána tartott tájékoztató –, elmondta, hogy a pénzügyi védőernyő a nyugdíjasoktól kezdve a családok embereig és a kisipari cégektől a nagyvállalatokig minden fogyasztót segít abban, hogy ki tudja fizetni az energiaszámláit.

„A 200 milliárd euróval megvan az eszközünk mindennek a finanszírozásához” – húzta alá a szociáldemokrata (SPD) politikus.

Robert Habeck alkanclár, gazdasági miniszter, a Zöldek politikusa hozzátette,

hogy Vlagyimir Putyin orosz elnök „rezsimje” támadást indított a német gazdaság ellen. A szövetségi kormány a pénzügyi védőernyővel védekezik az energiaválságok okozta orosz támadás ellen – fejtette ki az alkanclár, kiegészítve, hogy minden erővel védekezni kell, mert az energiaválság gazdasági és társadalmi válsággá terebélyesedhet.

Christian Lindner pénzügyminiszter, a liberális Szabad Demokraták Párt (FDP) elnöke kiemelte, hogy „a jólétért és a szabadságért folytatott energiaválságban állunk”.

Ez a háború azzal fenyeget, hogy megsemmisül sok minden, amit az emberek Németországban évtizedek alatt felépítettek. „Ezt nem hagyhatjuk, védekezni fogunk” – jelentette ki Christian Lindner, aláhúzva, hogy a pénzügyi védőernyő „kristálytisza válasz Putyinnak”.

A programot jórészt hitelfelvétellel, a koronavírus-világjárvány első szakaszában létrehozott válságkezelő eszköz, a gazdasági stabilizációs alap (WSF) átszervezésével finanszírozzák – ismerette a pénzügyminiszter.

Hangsúlyozta: az új hitelekkel együtt is kitartanak amellett, hogy 2023-ban ismét betartsák az úgynevezett alkotmányos adósságfék szabályt, miszerint a konjunkturális hatásokról megtisztított

költségvetési hiány nem haladhatja meg a hazai össztermék (GDP) 0,35 százalékát. Hozzátette: minél hatékonyabb intézkedéseket dolgoznak ki az energia drágulásának ellensúlyozására, annál kevesebb pénzt kell lehívni a 200 milliárd eurós alapról.

Az áramárfék és a gázárfék működéséről, szabályairól még nem döntöttek. A döntést egy szakértőkből álló testület készíti elő. Az viszont már biztos, hogy mégsem vezetnek be az orosz földgázszállítások visszafogása miatt nehéz pénzügyi helyzetbe került földgázimportőrök stabilitásának megőrzését szolgáló úgynevezett földgázbeszerzési intéket, amely az eredeti tervek szerint kilowattóránként 2,419 eurócent lett volna, és októbertől épült volna be a földgáz árába.

Robert Habeck elmondta, hogy az illetékekre nincs szükség, mert az állami fejlesztési bank (KfW) és a WSF jobb lehetőségeket biztosít a segítségre szoruló cégek támogatására.

A szövetségi kormány eddig három programot hirdetett meg az energiaárak és az infláció emelkedésének ellensúlyozására. A pénzügyi védőernyővel együtt a meghirdetett, a tervezett és a már bevezetett intézkedések összesített keretösszege megközelíti a 300 milliárd eurót. (*MTI*)

Ország – világ

Románia aktiválja az EU polgári védelmi mechanizmusát

Románia aktiválja az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusát, hogy hozzájusson 150 majomhímlős páciens kezelésére elegendő gyógyszerhez – közölte csütörtökön a kormány sajtóirodája. Az erről szóló döntést az országos járványügyi testület (CNSU) hozta meg arra hivatkozva, hogy a Egészségügyi Világszervezet (WHO) július 23-án a legmagasabb riasztási fokozatot elrendelve nemzetközi egészségügyi vészhelyzetet hirdetett a majomhímlő miatt, az Európai Bizottság (EB) pedig arról tájékoztatta a tagországokat, hogy beszerzett tízezer majomhímlős beteg kezelésére elegendő Tecovirimát nevű antivirális gyógyszert, ezeket pedig a polgári védelmi mechanizmuson keresztül lehet igényelni. Romániában június 13-án diagnosztizálták az első fertőzöttet, az egészségügyi minisztérium tájékoztatása szerint az országban eddig 40 ember kapta el a betegséget. (*MTI*)

Programsorozat az István, a király című rockopera bemutatásának 40. évfordulóján

Nagyszabású programsorozattal, a Magyar Nemzeti Múzeumban kiállításal, a Papp László Budapest Sportarénában jubileumi előadással, továbbá koncertturnéval ünneplik az István, a király című rockopera bemutatásának 40. évfordulóját jövőre. L. Simon László, a múzeum főigazgatója az eseménysorozat csütörtöki budapesti sajtótájékoztatóján kiemelte: az István, a király ügye össz nemzeti ügy. Olyan műről van szó, amely 40 évvel ezelőtt nemzedékek számára jelentett meghatározó élményt – mondta a főigazgató Szörényi Levente és Bródy János legendássá vált alkotásáról, amelynek ősbemutatója 1983-ban a városi Királyudvarban volt. Tájékoztatása szerint 2023-ban, a rockopera bemutatásának 40. évfordulójára kiállítás hoznak létre. A tárlat a Szent István-kultusz kiépüléséről fog szólni, 1083-tól egészen napjainkig bemutatva a kultuszépítés fontos állomásait, jelentős tárgyi anyagait és dokumentumait. (*MTI*)

Az EB bepereli Máltát az aranyútlevél-programok miatt

Az Európai Bíróság keresetet indít Málta ellen az uniós bíróságon az úgynevezett aranyútlevél-program miatt, amely lehetővé teszi a tehetsős külföldiek számára, hogy egy bizonyos díj megfizetése vagy befektetések ellenében máltai állampolgárságot vásároljanak az országhoz való mindennemű kötődés nélkül – közölte szerdán a brüsszeli testület. A máltai útlevél birtoklása lehetővé teszi az uniós külföldiek számára, hogy az EU-s országokban éljenek és dolgozzanak. A bizottság szerint ez a gyakorlat nem egyeztethető össze az uniós jogszabályokkal. Az EU végrehajtó testülete áprilisban felszólítást küldött a máltai kormánynak a program teljes mértékű megszüntetése végett, Valletta azonban nem foglalkozott kielégítően a bizottság által felvetett aggályokkal. Az EU tavaly Ciprus és Bulgária ellen is eljárást indított hasonló okokból. A két ország le is állította programját, Málta azonban egyelőre elzárkózik ettől, mivel az aranyútlevél-program jelentős bevételt jelent az ország számára. A szigetország 2013 óta 1,1 milliárd eurónyi jövedelemre tett szert a programnak köszönhetően. (*MTI*)

Gazdag nyomor

(Folytatás az 1. oldalról)

ideiglenesen az energiaárakra kivetett áfát, de mások is jelentősen csökkentették ezt az adófajtát, hogy segítsenek a polgáraikon. Miközben az is segített itt a költségvetési adatok szépre mázolásában, hogy a kormány továbbra is késlelteti a héa-visszatérítést – ennek az összege feleannyit sem nőtt, mint a bevétel –, hogy jusson a törődésből a cégeknek is, ha már van képük dolgozni.

Azt sem felejtették el ezúttal sem hangsúlyozni, de egyébként is szinte naponta látni ilyen vívmánybeszámolókat, hogy annyi beruházást végeztünk vezetőink, hogy lassan euróbankoknál kellene szivárognia a vízcseppekből is. Az adatok szerint 9,6 százalékkal költöttek többet beruházásokra, mint a tavalyi esztendő első nyolc hónapjában. Csakhogy ennél a legoptimistább számítások szerint is jóval magasabb volt az infláció, vagyis realértékben szó sincs több beruházásról, sőt visszaesés volt.

De van ennél nagyobb növekedési mutató is az adathalmazban, amelynek kapcsán már szemérmesen hallgatnak. Az államadósság hitelkamatainak költsége 61 százalékkal, az inflációt jócskán meghaladó mértékben növekedett tavalyhoz képest nyolc hónapos összevetésben, és ezzel a dinamikával hamarosan többet fizet majd szép hazánk hitelkamatra, mint beruházásokra fog. És ezért nem csak mi, hanem legalább egy utánunk következő generáció is „hálaímába” foglalhatja majd az utóbbi huszonev kormányosainak névsorát a törlesztés-kor.

Bonaire peres úton akarja elérni, hogy a holland kormány megmentse a klímaváltozástól

Egy Hollandiához tartozó karibi sziget, Bonaire peres úton akarja elérni, hogy a hágai kormány megmentse a klímaváltozástól, amely miatt területének akár egyötöde is víz alá kerülhet.

Az NU.nl holland hírportál csütörtöki értesülése szerint a 300 négyzetkilométeres, 30 ezer lakosú karibi-tengeri sziget lakosai lépéseket fontolgatnak a holland állammal szemben annak érdekében, hogy az megvédje a szigetet a klímaváltozás okozta kockázatoktól, köztük az emelkedő vízszint és az egyre pusztítóbb hurrikánok veszélyeitől.

A beszámoló szerint Bonaire lakói a Greenpeace környezetvédelmi szervezettel közösen még az év vége előtt, a holland kormányt hanyagsággal vádolva eljárást kezdeményezhetnek a karibi sziget környezeti kihívásokkal szembeni jobb védelmének kiépítése érdekében.

Indoklásuk szerint az amszterdami

Vrije Universiteit (VU) által a Greenpeace megrendelésére készített tanulmányból kiderül, hogy az éghajlatváltozás egyebek mellett növeli a hurrikánok erejét, özönvízszerű esőzést okoz, a jéglolvadásból eredő vízszintemelkedés pedig növeli az áradások veszélyét a régióban. A Greenpeace szerint a holland kormány kevés figyelmet fordít az éghajlatváltozás okozta veszélyek megelőzésére a királyság karibi szigetein.

„A kormánynak kötelessége megvédeni a szigetet az áradásoktól és a klímaváltozás egyéb életveszélyes következményeitől” – fogalmazott Faiza Oulahsen. A Greenpeace Hollandia klíma- és energiaügyekért felelős vezetője reményét fejezte ki, hogy a jogi eljárás rákényszeríti a holland kormányt, hogy mindent megtegyen Bonaire lakosságának megvédésére az éghajlatváltozás következményeitől. Amíg Hollandia a legjobbak közé tartozik partjai és szá-

razföldje védelmében, addig nem tesz semmit a Karib-térségben található területei és lakossága érdekében – tette hozzá.

Az amszterdami Vrije Universiteit kutatója, Lotte van Oosterhout szerint a tengerszint-emelkedéssel, korallpusztulással, gyakoribb hőszegéssel és egyre erősebb hurrikánok megjelenésével járó klímaváltozás elleni különleges védelem nélkül a kulturális örökséget is a pusztulás veszélye fenyegeti a szigeten, beleértve a rabszolgaság idejét felidéző épületeket és emlékműveket is.

A tanulmány szerint ha nem csökken jelentősen a globális károsanyag-kibocsátás, az emelkedő tenger megfelelő gátrendszer nélkül az évszázad végére akár Bonaire ötödét is elnyelheti. A sziget korallzátonya, amely védelmet nyújt a sziget számára az áradásoktól, szintén eltűnhet a kulcsfontosságú infrastruktúrával együtt. (*MTI*)

Elkezdődött a jubileumi, 30. Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál

Fotó: Nagy Tibor

Igor Buharov és Ivan Buharov Melegvizek országa című nagyjátékfilmjével szerda délután ismét kezdetét vette a város legrégebbi és legnagyobb független rövidfilmfesztiválja, a marosvásárhelyi Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál.

Kaáli Nagy Botond

Az idén jubiláló, harmincadik életévét töltő szemle ez évben is gazdag versenyprogrammal, számos nagyjátékfilmmel és öszmü-

vészeti hagyományaihoz híven érdekes kiegészítő programokkal – koncertekkel, tárlatnyitókkal, színházi és felolvasószínházi előadásokkal, közönségtalálkozókkal – várja a közönséget a Kultúrpalotában, valamint a város különböző kultúrtereiben.

A versenyprogram a szemle tradíciói szerint csütörtök délből vette kezdetét, a fesztivál megnyitóünnepségére aznap este került sor. A díjkiosztó ünnepség szombat este zajlik, a szemle pedig vasárnap este Hobo koncertjével zárul.

Az eddigi évektől eltérően a fesztivál összes programjára idén ingyenes a belépés – a hétfvégén számos érdekes, a moziban nem látható rövidfilmet, nagyjátékfilmet, dokumentumfilmet és animációt láthatnak az érdeklődők a koncertek, tárlatok, előadások mellett. A teljes programot és a részletes, filmbemutatókat, programismertetőket is tartalmazó fesztiválhonlap az alternativeff.ro címen látogatható. A szemlére a későbbiekben természetesen visszatérünk.

Az idősek nemzetközi világnapja alkalmából kívánok jó egészséget, szeretetben és örömeiben gazdag éveket!

ŐSZINTE TISZTELETTEL,
CSÉP ÉVA ANDREA
PARLAMENTI KÉPVISELŐ

Újra kottázni vár mindenkit a Marosvásárhelyi Rádió!

Októberben újraindul a Kotta, a Marosvásárhelyi Rádió tehetséggon-
dozó és népszerűsítő műsora, mely közel 10 éve hónapról hónapra erdélyi zenekarokat, előadóművészeket, zenészeket ismert meg a rádióhallgatókkal és a közönséggel. Nem véletlenül lett a műsor mottója: a Kotta, a mi zenénk! A miénk, mindenkié, hisz a cél felkarolni, teret biztosítani az erdélyi zenekaroknak a bemutatkozásra, akik a koncertelőny mellett egy jó minőségű hang-, illetve képi anyaggal is gazdagodhatnak.

Az elmúlt évek során több mint 70 együttes mutatkozott be stúdióinkban, műfaji megkötöttség nélkül. Az alternatív, pop, rock, jazz, blues műfajokon túl a klasszikus zene sem maradt ki a Kottából, sőt időről időre a gyerekekre is gondoltunk, hisz számos olyan koncertünk volt, ahol az egészen kicsiké volt a főszerep. A kezdeti időszakhoz képest a műsor is komoly változásokon ment át: nemcsak arculatban, hanem technikai felkészültség és felszereltség szempontjából is sokat fejlődöttünk, természetesen annak érdekében, hogy minél színvonalasabb felvételt tudjunk biztosítani a fellépőinknek. Az utóbbi években már az online térben is nyomatékosan jelen voltunk, így nemcsak a rádió hullámhosszán, hanem a Facebook közösségi oldalon is követhetővé vált az élő koncert, sőt partnerségben az Erdélyi Magyar Televízióval a tévézések otthonába is eljuttott a Kotta híre.

Továbbra is azt szeretnénk, hogy minél több zenekar megforduljon rádióink stúdiótermében, ahová a covid-megszorítások után végre közönséget is várunk. Októberben rendhagyó módon rögtön két csapat is vendégünk lesz: 9-én a tizenévesekből álló székelyudvarhelyi DissOrder csapat a húrok közé, majd a hónap utolsó vasárnapján, 30-án a kolozsvári FUNKorporation hallható. Koncertjeinkre a belépés továbbra is díjtalan, minden érdeklődőt, zenekedvelőt szeretettel várunk – írja közleményében a Marosvásárhelyi Rádió.

Októberben kezdik el kihelyezni a tárolókat

(Folytatás az 1. oldalról)

Marosvásárhelyen az év elején kezdődött el a szelektív hulladékgyűjtés, első lépésben a magánházak lakóinak adódott erre lehetőségük, január közepe óta mintegy hétezer magánház elől szedi össze a szelektíven gyűjtött és külön zsákokba kihelyezett hulladékot a szolgáltató. A szelektív hulladékgyűjtés marosvásárhelyi rajtolásakor tartott sajtótájékoztatón *Soós Zoltán* polgármester elmondta: a kezdeti szakaszt követően a szolgáltatást kiterjesztik a tömbháznegyedekre is.

Akkor elhangzott, hogy folyamatban van egy közbeszerzési eljárás, ami mintegy 200 hulladék-tároló konténer beszerzését célozza, ami a tömbháznegyedekbeli igények mintegy harminc százalékát fedi le, majd fokozatosan, 2023-ra minden marosvásárhelyi lakosnak lehetőséget biztosítanak arra, hogy szelektíven gyűjtse a hulladékot.

Érdeklődésünkre, hogy kiterjesztik-e az év végéig a szolgáltatást a tömbháznegyedekre is, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal sajtószóvivője, *Borsos Csaba* elmondta, a hulladék elszállításával megbízott cég októberben kezdi el kihelyezni a tömbháznegyedekre a szelektív gyűjtésre alkalmas tárolókat. Ezekből első lépésben mintegy 200-at helyeznek ki, és előreláthatólag novemberől a tömbházlakók is különválogatva pakolhatják majd ki a háztartásokban keletkezett hulladékot a különböző színű kukákba, majd fokozatosan bővíteni fogják a tárolók számát.

Digitális ökoszigetekre pályázik a város

A szelektív hulladékgyűjtést segítő elő az a pályázat is, amely révén a marosvásárhelyi tömbháznegyedekben digitális ökoszigeteket alakítana ki a város. A Digitalizált ökológiai szigetek építése Marosvásárhelyen elnevezésű projekt maximális támogatható értéke körülbelül 18,6 millió lej. A kiírás az országos helyreállítási terv (PNRR) részét képezi, és a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztériumhoz nyújtják be finanszírozás végett.

A pályázat révén 200 marosvásárhelyi helyszínen alakítanának ki ökoszigeteket, amelyek egyenként öt konténert fognak tartalmazni öt, különböző típusú hulladék számára: biológiailag lebomló, üveg, műanyag, fém, papír/karton. A digitális hulladékgyűjtő szigeteket 200 háztartás kiszolgálására tervezték, és a tárolórendszereket mágneses kártyával vagy telefonos applikáció segítségével használhatják majd a lakosok. Minden háztartás egy elektronikus kártyát kap majd, ez nyitja a hulladék-tárolót, és ez alapján a rendszer rögzíteni is tudja, hogy ki mekkora mennyiségű hulladékot dobott be.

A szóban forgó hulladék-szigetek számos előnnyel járnak, hiszen egyrészt tisztább marad a környezet, nem férnek majd hozzá illetéktelen személyek, akik megromlátnak vagy kiborítanak a tartalmukat, sem kóbor állatok vagy rácsálók, ugyanakkor jóval kisebb helyet foglalnak el, mint a hagyományos konténerek.

Színés Világ

XIX. évf. 39. (829.) szám, 2022. szeptember 30., péntek

A Teleki Sámuel (1739–1822) -emlékkiállításról

A marosvásárhelyi Teleki Téka számára 2022 a Teleki-év jegyében telt, melynek során több tematikus minikiállítás és séta zajlott. Az ünnepi év lezárásaként szeptember 21-én nyílt emlékkiállításunk, ezt követően két-napos szakmai konferenciát szerveztünk.

Kimpián Annamária

A Téka kis kiállítótermébe betérő látogató a tárlókba helyezett saját kezű kéziratok, papírra vetett gondolatok által ismerheti meg Teleki Sámuel életútjának fontosabb állomásait. Ugyancsak a kéziratokból származó idézetek olvashatók a pannókon, mint ahogy a mottók is Teleki mondatai. A pannókon kapnak helyet olyan iratok reprodukciói is, amelyeket helyhiány miatt nem állítottunk ki. A kiállított kéziratok többsége eredeti, az egykorú másolatok is magukon viselik a gróf szignóját, amelyekkel a kópiákat hitelesítette. Nyomon követhetjük, hogy a Celnán, idős édesapja mellett élő és tanuló kisgyerek hogyan vált tudásra szomjas, nyugat-európai tanulmányúton részt vevő ifjúvá, majd hazatérve hogyan formálódott előbb a jó gazda, majd a családapa, ezzel párhuzamosan pedig a filológus, a hivatalnok, a mecénás és a könyvtáralapító – mindez együttesen jelenti Teleki Sámuel, az embert.

A gyermek- és ifjúkort bemutató tárlóba nyomtatott könyveket is helyeztünk, ezek tankönyvként szolgáltak Celnán, ahol Teleki Sámuel az apai háznál alapfokú tanulmányait végezte, és Bázalben, ahol tanulmányútjának első és leghosszabb szakaszát töltötte. A tárlókba azokat a könyveket állítottuk ki, amelyek már az adott korszakban bizonyíthatóan Teleki tulajdonában voltak, és kézjeggyel látta el őket.

A második tárló a családalapítás nehézségeit is felvillantja: a fiatal gróftól erőszakkal elválasztották első menyasszonyától, Bánffy Ágnesztől (1756–1831); hiába utazott Bécsbe, megoldást várva és remélve a császártól, ez nem következett be. Az eset nem csak a kortársakat, a késői leszármazottakat is foglalkoztatta. Teleki Andor (1902–1978), anyai ágon Bánffy Ágnes ükunokája, összegyűjtötte a korszakban keletkezett iratokat, a kiállításon megtekinthető a könyvtárnak ajándékozott kötet. Teleki Sámuel második házassági kísérletét siker koronázta. 1770. február 19-én feleségül vette az alig 15 esztendő iktári Bethlen Zsuzsannát (1754–1797). Kettőjük fennmaradt levelezése bensőséges viszonyát jelzi a pannó mottójául választott idézetrész is: *Hát neked Édes Szívem! mit külgyek? Ha lehetne magamat vinném.*

Sámuel, saját tapasztalatából tanulva, odafigyelő, gondoskodó apává vált. Legnagyobb fia, Domokos (1773–1798) elvesztése azonban az életben maradt fiú túlféltéséhez vezetett. Ferenc (1787–1861), mint a család nevének továbbvivője, nem folytathatta katonai pályáját, kevésbé veszélyes foglalkozást kellett választania, ami apa és fia elhidegülését hozta magával. A gróf unokáért is rajongott. A tárlóban megtekinthető Sámuel nevű unokájának születését köszöntő levele, valamint egy könyv is, melybe saját kezűleg jegyezte fel: *Kedves unokáimnak számokra.*

Mint a Teleki család legmagasabb rangú közhivatali pozíciót betöltő képviselője, a család többi tagjának boldogulását is szívében viselte. Apjának második házasságából született legkisebb gyermekeként testvéreivel nem sikerült jó kapcsolatot kialakítania. Korban hozzá közelálló unokaöccseivel közvetlenebb kapcsolata volt. Igazán bensőséges viszonyba Józseffel és Ádámmal került, akikkel egy időben látogatta a nyugat-európai egyetemeket. Mint igazi pater familias, az ő gyerekeik boldogulását is segítette.

Az elmúlt évtizedekben a Téka látogatói közül sokan kérdezték, ennyire gazdag volt Teleki, hogy ilyen sok könyvet vásárolt, és gyűjteményének házat is épített? Az én válaszom: nem, nem volt gazdagabb kortársainál. Azonban az a tény, hogy 15 évesen árván maradván, nagyobb testvéreivel szemben meg kellett védenie örökségét, és már nagyon zsenge kortól be kellett osztania jövedelmét, arra nevelte, hogy kiadásait nyomon kövesse, birtokait hatékonyan irányítsa. Ennek érdekében többször készített összeírásokat a család birtokában levő ingóságokról (pl.: *Azon Köntösök Nevei melyek a' nagy Kufferbe találtak Domokos Urfi Köntössei*), ékszer (N. *Kedves Feleségem Köves és Arany, Portékáinak Gyöngyeinek Specificatioja*), edények (*Anno 1778 Die 26-a Martii Szebenben vett Fejér Holicsei Edények Specificatioja*), lakóházak berendezése (*Anno 1805 Augustusnak végin, mikor Vásárhelyről Bécsbe vissza indultam maradtanak M. Vásárhelyen*). Egyértelmű, érthető utasításokat fogalmazott gazdasági tanácsjainak, és hasonló beszámolókat várt el tőlük. Emellett a háztartás kiadásait is számontartotta. Így, a beosztó életmódnak köszönhetően nemcsak könyvtárat tudott alapítani, hanem magának kastélyt is építtetni Sáromberkén. Ugyanott, az ő birtokközpontjának számító Maros menti falunak templomot és papi lakot épített, a Tékát fenntartandó emelteti a főtéri Apolló-palotát. És mecénáskodik: iskolák, templomok, iskolák építésére adakozik, iskolák fenntartására, azoknak könyvvel való ellátására, tanárok fizetésére, diákok ösztöndíjára, a Nyugaton továbbtanulni vágyók segélyezésére fordít összességében jelentős összegeket. 1820. február 1-jén a református főkonzisz-

tóriumnak elküldte különböző alapítványainak listáját. Az impozáns, több oldalas számláló összeírás végösszege 16 275 forint. A gazda és a mecénás tevékenységét bemutató iratok egy-egy tárlót foglalnak el, ahol a felsorolt irattípusok mindenikét megtalálják a látogatók.

Telekinek köszönhetjük Janus Pannonius műveinek első komoly kritikai kiadását, melyhez több mint 20 éven át gyűjtötte, átírta, javította az anyagot a marosvásárhelyi kollégium klasszika-filológia tanárával, Kovásznai Tóth Sándorral együtt. Az Utrechben, 1784-ben megjelent két kötet jelentőségét jelzi, hogy a későbbi kiadásoknak is ez szolgált alapul.

Több tudós társaság, így a göttingai, jénai, lipcsei is tagjai közé választotta a kancellárt. A Varsói Társaság díszoklevele megtekinthető az egyik tárlóban. Ezekről az eseményekről a korabeli sajtó is tudósította olvasóit: a *Siebenbürgische Quartalschrift* 1801. évi, második negyedévi számában olvashatunk arról, hogy az Angol Királyi Tudományos Társaság fennállásának 48. évében tiszteleti tagjai közé választja Teleki Sámuel.

Négyéves nyugat-európai tanulmányútja alatt számos tudóssal épített ki termékeny kapcsolatot, akikkel hazatérte után is levelezett (Charles Marie de La Condamine, a Bernoulli fivérek, Rousselot, Christophorus Saxe, Petrus Wesseling, Kollár Ádám Ferenc, Rudolph Iselin). A tudóslevelezés darabjai többször megjelentek nyomtatásban; a tárlóban egy Jean Bernoullinak címzett levél látható.

Teleki Sámuel maga sorolja fel hivatalnoki pályája főbb állomásait könyvtári katalógusának I. kötetében. Tényleges tevékenységéről sajnálatos módon keveset tudunk, ami azért is komoly hiányosságnak számít, mert a korszak, melyben a legmagasabb állami funkciót töltötte be, és a birodalmi fővárosban lakott, igencsak eseménydús volt a Habsburg-birodalom és Erdély számára is. Az

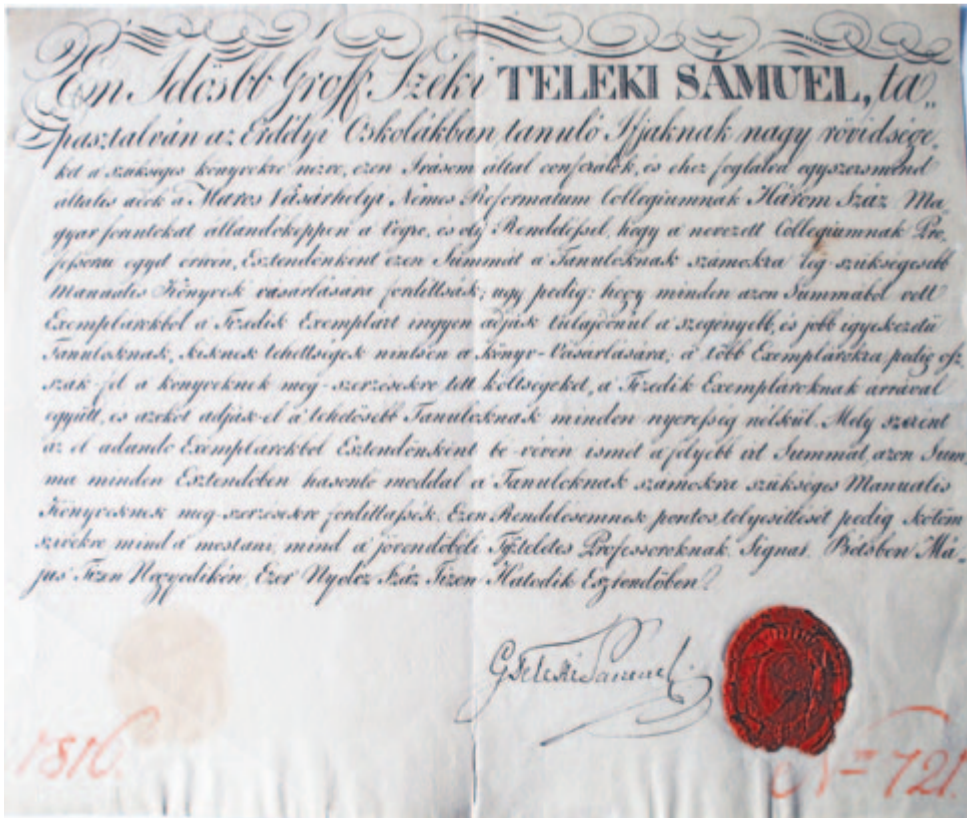
1789–1822 közötti időszak a francia forradalom, az ezt követő jakobinus diktatúra kora, a napóleoni háborúé, amelynek lezárására 1814-ben Bécsbe hívtak össze kongresszust (1815. június 9-én fejeződtek be a kongresszus munkálatai).

Teleki hivatali előmenetele sok kortársában ellenérzést váltott ki, melynek legékebb bizonyítéka 1790. évi Bihar vármegyei főispáni kinevezésének a fogadtatása. A vármegye néhány ellenzéki vezetője mindent elkövetett, hogy megakadályozza hivatalának elfoglalásában, olyannyira, hogy a gróf kénytelen volt elhagyni Váradot. A következő évben azonban megváltozott a helyzet, és *kik ez előtt esztendővel minden illetlenséget elkövettek rajta, legjobban mázskáltak előtte a porban*, írja egy kortársa. Beiktatására készítetik el a Teleki Sámuelnek ajánlott kézíratos Bihar-térképet. Teleki Domokosnak az eseményekről beszámoló naplója egyéb hivatali levelezés társaságában az ötödik tárlóban, a mögő helyezett álló tárlóban a kézíratos térkép tekinthető meg.

A kortársak megítélését legjobban Batsányi János levele tükrözi: *A kiváló Teleki gróf ezenfelül még tudós is, protestáns is, és az én nemzetemből származik! Ez elegendő jogcím arra, hogy, legalábbis titokban, rettegjék és gyűljöljék – ámbar egyébként osztrák udvari emberként ismeretes és urának valójában igazabb híve, mint talán az összes többi uraság Csehországban és Ausztriában, akik úgynevezett patriotizmusukkal és hűségükkel hengegnek.*

A figyelmét mindenre kiterjesztő gróf többször végrendelkezett, az 1800-ban Váradolásziban kelt testamentumában könyvtáráról is gondoskodik. Fiának elküldi tervezett sírfeliratát is, és hátrahagyja, hogy Sáromberkén, felesége mellett helyezték örök nyugalomra. Ferenc fia fel is jegyzi, hogy minden az elhunyt kívánsága szerint történt.

Ezzel a levéllel zártuk a kiállítást, melynek keretei között igyekeztünk Teleki Sámuel életútjának legjelentősebb mozzanatait bemutatni, megmutatni az embert, aki a könyvek mögött, aki a Téka mögött áll(t).

A természet kalendáriuma (DXXXII.)

Kiss Székely Zoltán

*Az őszi kert, az őszi kert
már hetek óta csak felejt.*

*Nem tudja hova szórta el;
fűből a dió nem felel.*

*Mindenki vétkes! Lopnak itt!
Letörök mézgás ágait.*

*Motyog, vagy hallgat konokon.
Bolyong növényi romokon.*

*Zsákmány és vesztes ugyanaz.
Téboly? Valóság? Mind igaz.*

*Kiforgatás és árulás!
Mindenki hazug, álruhás!*

*Valami vérrög nő belül.
Fejében szilva kerekül.
Dinnyévé dagad. Csontig ér.
Már kívül, belül csupa vér.*

*Még ráng, mint cernán árva báb.
Fából a kéz, a törzs, a láb.*

A költő-bábrendező **Urbán Gyula** szomorú látomása ez az **Őszi dal**.

*Végül leroskad. Fagy-tüdő
zárja be testét, s őszi
homloka fölött ott ragyog
egy virág. Tavaszig dobog.*

Hogy a végén csak azért is ott dobogjon az elkövetkező tavasz virágigere. Mese ez, a valóság meséje.

Az utolsó szeptemberi nap, a magyar népmese napja a legnagyobb magyar mesemondónak, **Benedek Elek**nek állít örök fényű emléket 2005 óta.

Október a nyolcadik hónap, már mint a rómaiak évkezdő márciusától számítva. Egyedül **Domicianus** császár tett kísérletet a név megváltoztatására, amennyiben önmagáról nevezte el, de mert rossz császár volt Domicianus, a domiciánus hónapnév sem kellett senkinek.

*Egyre mélyebbet lélegzik,
álmodni indul a világ,
kesernyős furcsa illattal terhelten
szép-kíméletlen szelek hordják
ártatlan fák ünneplőit,
s a túlfűtött színorgiát
füstszag telíti s pernyekönnyűség –
befejezetlen szimfóniák
zsibonganak a légben
s hovatovább néma robbanással
hasadnak ezerfelé*

az utolsó töviskosztümű gesztenyék, értelmét veszíti a hang s a fény: valami „útra vált” mibennünk? ...

Október. Killár Kovács Katalin versével indulok az új hónapnak. S fájdalmas sóhajával a korán távozott színésznő-színészpedagógus, költőnőnek:

*Jaj, ezt az őszt
előlről
sohse kezdeném!*

Október. Néha még tücsökhangot hallani, meglepő módon távol a mezőtől, a város közepén is. Ahogy azt **Szepesi Attila** is megírta az **Egy tücsök emlékére** című meseesszéjében.

*Hová lett a Láthatatlan Tücsök?
Elképzelni sem tudom. Ahogy azt sem, hogyan került harmadik emeleti lakásunkba. Tán a lépcsőn gyalogolt fel, vagy a vízvezetékcsövek labirintusán emelkedett a magasba. Így aztán **La Fontaine** hetyke hőseként lopózott a padló repedései közé. Nos, akárhogyan történt is, érzem, hogy **La Fontaine** említése a mi tücsökünkkel kapcsolatban stílustalanság. Mert ez a hívatlan jövevény inkább a görögök fekete tücske volt, az embernél sokkal vénebb, titkokat tudó bogár. S mintha ismerte volna hellászi őseit, a műsák védenecit, könyvespolcom alatt érezte igazán otthon magát. Azt már csak a pontosság kedvéért említem, hogy a „görög polc” alatt muszikált a legátszemléltetebben, **Heliodoros** és **Plotinos** közelségében.*

Mit keres egy tücsök a lakótelepen? Nem tudhatom. Ahogy azt sem, milyen is valójában, mert látni nem láttam soha. El sem tudom képzelni, hogyan változtatta a helyét olyan szeszélyesen és fürgén a padlórepedések között. Hangját követeltük szobáról szobára, mert olykor nyughatatlanul járt a beton és a parkettdeszák közötti sötétséget.

Sokig úgy képzeltem, hogy egy egész tücsökcsaládot vendégelünk. Egész zenekart. Percenként hol innen, hol onnan hangzott fel a cirpelés, mintha a zenekar hangolna: mintha tagjai külön-külön készülnének az összjátékra, de ez a várva várt zenekari produkció mindig elmaradt. Ebből következtettem arra, hogy csupán egyetlen muszikus vendégünk van, aki – így kell monda-

nom –, nyugtalanul vándorol fel-alá. Azt sem tudom, mi a tücsöknél a szokás: a hímek vagy a nőstények zenélnek-e, netán mindketten, és mi váltja ki bennük ezt a műsai tevékenységet.

*A mi vendégünk pontosan tudta a maga idejét. Mikor a gyerekek szobájában a villanyt eloltottuk, s a mienkben feltettük kedvenc lemezeinket, **Schütz**, a „Maestro Saggiarius”, vagy a szeszélyes utókoráról mit sem sejtő **Palestrina** zenéjét, a korábban kedélyesen hangicsáló tücsök tüntetően kivonult a szobából, a padlórepedések védelmében. Egyenesen a már első-tétített gyermekszobába tartott. Bizonyára nagyon új volt neki ez az általunk kedvelt muzsika, harsányan modern és tétován bonyolult, az ő történelmen kívüli tücsök-léptéke szerint. A gyerekek már várták, és ha olykor késett vagy elmaradt, türelmetlenül reklamáltak másnap. Ők zöldnek képzeltek, frakkos-keménykalapos muszikusnak, amilyennek a **La Fontaine**- és **Pinocchio**-kötetek mutatják.*

Ismerőseink, vendégeink is családunk hetedik tagjaként tartották számon. Mióta nem zenél, szemrehányóan kérdezik: háová lett a házimuszikus. Sajnos, nem tudom, háová lett, ahogy azt sem tudhatom, mi lesz a liftaknába besurranó faligyíkokkal, a betonfal öklömnyi repedéseibe fészket rakó seregélyekkel, a tévéantenna hegyében nászát ülő vörösvércse-pár fókái felnőnek-e itt a lakótelepen.

Hiányzik a Láthatatlan Tücsök. A japánok és kínaiak tartottak valaha díszes fémkalitkában „harci tücsköket”. Az egymás ellen ingerelt rovarok – a véres kakasviadalok hőseihez hasonlóan – afféle cirkuszi produkciót szolgáltattak. Ilyen „mübogár” nem kéne. Nem valamilyen modern és rafinált állatszereletből, az mindig gyanús, inkább azért, mert a cifra ékszerkalitka tücske – véleményem szerint – hasonlítani fog előbb-utóbb ahhoz a kézhez, mely a ketrecet megcsinálta.

Az áthallásos állattörténet erkölcsi mondandója – egyrészt az esszé még 1990 előtt íródott (a ketrecet formáló kézzé hasonlóan ketrecben tartott bohóccá degradálódása), másrészt aktualitását éppen a ma méregzöld aktivistáinak gyanús és rafinált állatimádata adja – emlék-

Néma robbanással hasadnak ezerfelé a töviskosztümű gesztenyék

képeket hív elő bennem az urbánus környezetbe bekényszerülő állatokról. Az itt csak gondolataimból előbújó téli túlélő, mi több: télen igazán aktív „szorgos” (fáraó)hangyák pimaszsága. (Jobban szeretem a városban ma már – a globális felmelegedés miatt is – megjelenő kabócák cirpelését hallgatni, mint a hangyák homokszemösvényét sepergetni a teraszajtótól a konyhasztalig. No persze, téle a kabócák, tücskök eltűnnek, maradnak októberre az Egyiptomból ideszármazott fáraóhangyák.) Az évtizedek óta a város központjában székelő középiskola udvarának napos oldalán a falrepedésekben élő többgenerációs gyíkcsalád története. A városi parkokat manapság előzőnlő, nem is a seregélyek, de a feketerigók kedves, ma már egész évi jelenléte. (Ma már cinkék, vörösbegyek, mi több csőrő szarkák sokasága duzzasztja a nagyvárosok egyre népesebbé váló madárseregletét.) Nem is beszélve a vércsék – a táplálékhiány miatt – egyre inkább számottevő tömeges urbanizációjáról. De megjelentek az emlősök is. Tavaly ősszel mezeiegér-pár fészkelte be magát a nagyváros közepén álló társasházunkba, éppen a mi lakásunkat választották főhadiszállásul, s mikor már könyveimet kezdték rágicsálni, kiparancsoltam őket otthonunkból. A róka mellett a nyuszt, nyest, vadmacska, s bizony sok helyt medve kóborol be a városba is. S ott vannak az új hazát hódító rovarok: harlekin-katicák, vándorpoloskák, ázsiai márvány-poloskák.

Az ember elveszi az állatok életterét, s azok rákényszerülnek a túlélés miatt az invázióra. Vagy kipusztulnak.

Jut mindez eszembe így október 4. – 1991 óta az állatok világnapja – táján.

De nemcsak az állatokkal nem bánik kellő figyelmességgel az ember, a növényekkel sem. **Faludy György** 1994-ben írta **CCLXXVI., A fák** című szonettjében:

*A fásorokban kiirtják a fákat,
nehogy fejünkre dőljenek,
mivel
rohadnak mind. Mily kár;*

*hogy az ember, állat
helyett a fák s virágok kezdik el*

*a kihalást. Ha mi jönnénk először
tennének valamit. De nincs-e elég
kacat a boltokban minden vevőnek?
S házadban délután több jó zenét*

*hallgathatsz mint Bach egész
életében,
és volt-e ennyi pénz meg ital régen?
nincs-e kocsija majdnem minden
háznak,*

*hogy gazdája kedvére furikázhat
a lég szennyeiben? És ezért nem
bánja,
hogy ettől fullad meg az unokája?*

A fásorok kiirtására tett kísérletek szomorúan köszönnek vissza minden igazi vásárhelyi emlékeiből.

1582. október 4-e óta a keresztény ember új naptár szerint számítja az időt. E nap után október 15-ét írtak. Hát ugorjunk mi is, akár a Gergely-naptár bevezetésekor. Nem, nem időben, magunkat meghaladó józan gondolkodásban és empátiában!

Október első hete, vénasszonyok nyara. **Öregeké**, valahogy olyanformán, mint **Tömöry Péter** egykor fiatalon írt szép soraiban:

*Ülnek szüette padjain
a vénülő időnek,
zászlóba omló fényein
a rozsdavörös ősznek.*

*Lelkük ökörnýál – tovaleng,
testük marad kölöncnek,
fiatalodó napjaink
lángjában tőpörödnék.*

*Csak nézik tűnődő maguk
mint vész el a jövőben –
Szoros évgýűriük – unokák –
testükre pántként nőnek.*

*Ülnek, ülnek az öregek
vágyaik üszkös szárnyán,
nem röppenhetnek már sohsem,
álmuk szürke szívárvány...*

*Sodró utca, hűvös tömeg!
Míg kikerüljük őket,
hányszor simítjuk gondjait
a véggel küszködőknek?!*

Maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2022-ben, Benedek Elek születése után 163 évvel

Az őszi kert már hetek óta csak felejt

Épített örökségünk

A ma már ismeretlen erdélyi erősség

Szamosújvár Kolozsvártól negyvenöt kilométerre, északra fekszik. A város az erdélyi örmények legfontosabb központja, az örmény katolikus püspökség székhelye volt. Nevét a Martinuzzi Fráter György által 1540 körül épített várkastélyról kapta, aki itt tartotta kincseit. A Kis-Szamos völgye már az őskorban lakott terület volt. A rómaiak idejében a mai város déli bejáratánál római castrum állt, melynek feltételezett neve Congri. Maradványait a város építéskor beépítették a házakba. Helyén a középkorban Gerla falu állt, melynek emlékét a város mai román neve őrzi. 1291-ben említik először Gerlahida néven. A dési sóút itt kelt át a Kis-Szamoson. Ekkor már hídja és megerősített várhelye van. 1552-ben Wyiwar néven említik. A falut az évszázadok során többször elpusztították.

Nagy-Bodó Tibor

A bélyeges téglák tanúsága és az első okleveles említés

A Déstől délre, a Kis-Szamos jobb partján található város területén az 1901-ben végzett ásások során feltárták a rómaiak Congri nevű castrumát, ahol a felszínre került bélyeges téglák tanúsága szerint a lovasság egyik csapata állomásozott. Első okleveles említése 1291-ből maradt fenn, amikor a Gerlahida nevet viselte.

Alapítója valószínűleg az Ábránfy nemzetségből származó, 1264-ből ismert Gerla lehetett, akinek a Békés megyében, Békéscsabától keletre ma is meglévő Gerla nevű falu szintén a birtoka volt.

A ma már ismeretlen erősség

A falu a 13. század második felében Bálványos várának tartozéka lett, és feltehetően ebben az időben építették a Szamoson átvezető hidat, amiről a Gerlahida nevet kapta. Ekkor lett vámhely is, melynek védelmére egy ma már ismeretlen erősséget emeltek itt.

Kiss Gábor *Erdélyi várak, várkastélyok* című munkájában ír arról, hogy 1347-ben I. Lajos arra utasította a váradi káptalant, hogy egy vitás birtokügyben possessio Gerlán Jenő- és Márton-telek között tartson határjárását.

Ekkor a 13. századi vár már romjaiban sem lehetett meg, különben a határjárás leírásakor említették volna.

Mátyás király a váradi püspökségnek adományozza a birtokot

A Bálványos vára tartozékaként szereplő Gerla 1406-ban került Szántai Laczk Jakab erdélyi vajda kezébe, aki itt is lakott.

Szintén a fent említett szerző tud arról, hogy a Laczkfiak kihaltával 1456-ban a Bánffyaké lett, de mint per alatti birtokot Mátyás király alkormányzójának, Vingárti Geréb Jánosnak adományozta. A település 1463-ban azonban ismét a Bánffyak birtoka.

Miután Bánffy László és Zsigmond részt vett az 1467-ben kitört Veres Benedek-féle királyellenes lázadásban, Mátyás megfosztotta őket birtokaiktól, és azokat Váradi János váradi püspöknek és általa a váradi püspökségnek adományozta.

Elkezdik az új vár építését

Írásos feljegyzésekből derül ki, hogy a 16. század elején teljesen rommá lett vár helyén 1540 előtt Szapolyai János király parancsára megkezdtek Újbálványos várának felépítését a Bács megyéből származott Bánk Pál királyi várnagy vezetésével.

Az építkezést 1542-ben Martinuzzi György folytatta és fejezte be.

Domenico de Bologna tervei alapján, az időközben lerombolt Bálványos vára köveinek felhasználásával Tinódi Lantos Sebestyén is Martinuzzi György építésének mondja a várat, aki:

„... szertelen erős várat ot fondaltatá,

Mert alattomba a koronát vadászá,

Ezért Wývarat olással csináltatá,

Hogy egész Erdélyt azután abból bírná...”

A vár Martinuzzi alatt élte fénykorát. Itt őrizte kincseit, és amikor 1551-ben Castaldo emberei meggyilkolták: „... a várban 250 ezer magyar forintot, nyolcszáznyolcvankilenc márka veretlen aranyat, 2453 márka ezüstöt, négyezer Lysimachos aranyat, aranyláncokat, különleges edényeket, különböző dísztárgyakat és háromszáz lovat találtak...”.

Rózsa Sándor, a magyar betyár

Az egyik legismertebb magyar betyár anyját Sánta Erzsébetnek hívták. Apját, Rózsa Andrást korán elveszítette, mivel lólopásért felakasztották. Mindez nagy hatással volt életének további alakulására. Írástudatlan volt.

Első büntetését Kiskunhalas határában követte el huszonhárom

éves korában, 1836-ban indult ellene először eljárás. Ekkor került a szegedi börtönbe. Szökése után futóbecsűvé lett, és hírhedt betyárkalandok sokasága kapcsolódott a nevéhez.

Hatvan bűnesete ismert. Megölt két katonát, a makói csendbiztos, tanyákat rabolt ki, szarvasmarhákat, lovakat hajtott el. Mindezért állandó menekülésben, üldözöttségben volt része.

1848. október 13-án a Honvédelmi Bizottmány mentelmével csatlakozott a szabadságharcba százötven fős szabadcsapatával, szokatlan kinézetűekkel és harcmódorukkal sikereket is arattak.

A szabadságharc leverése után el akarták fogni, és bár sikerült elmenekülnie, megint bujdosni kényszerült.

Az a hír járta róla, hogy a forradalmi szervezkedés irányítója, így elfogatása érdekében szokatlanul magas, 10 ezer korona vérdíjat tűztek ki a fejére.

Sokáig ennek ellenére sem sikerült kézre keríteni, mígnem 1857-ben komája, bizonyos Katona Pál szegedi tanyás gazda kiadta a pandúroknak. Tárgyalását 1859 februárjában tartották.

Kisiklattak egy vonatot

A szabadságharcban való részvétele óta nagy népszerűségnek örvendő betyárt nem merték kivégeztetni, az ítélet életfogytig tartó börtön lett.

A büntetést Kufstein várában kezdte letölteni, szigorú őrizet alatt.

Itt 1865-ig raboskodott, majd Theresienstadtban, később Péterváradon őrizték. 1868-ban amnesztiával szabadult. Ezután Csonka Ferenc bandájához csapódott. Postakocsikat raboltak ki, de a vasút megtámadásával is próbálkoztak.

Nevezetes a Kistelek melletti támadási kísérlete, melynek során háromszor próbálták megállítani a vonatot, végül a síneket felszedve siklottak ki.

A támadás sikertelen volt, mert a banda a pénzszállító postakocsit akarta kifosztani, de ilyen nem volt a vonatba sorolva. A vonaton utazó katonák lövései után a betyárok elmenekültek.

A továbbiakban megindult a betyárvilág központi irányítású felszámolása. 1869. január 1-jén gróf Ráday Gedeon királyi biztos fogatta el Rózsa Sándort, akit életfogytig tartó rablásra ítélték.

Rózsa Sándorral nyert igazi értelmet a „betyárbecsület” szó

1873. május 5-én Szamosújvárra került. A börtönben szabóként dolgozott, később, gyengése miatt harisnyakötés volt a munkája.

Egészsége azonban nagyon megromlott, és 1878. november 22-én gümőkórban halt meg a szamosújvári fegyházban.

Rózsa Sándor felbukkanásával nyert igazi értelmet a „betyárbecsület” szó. Valódi igazságosító volt – nemcsak a nép, de a többi haramia között is.

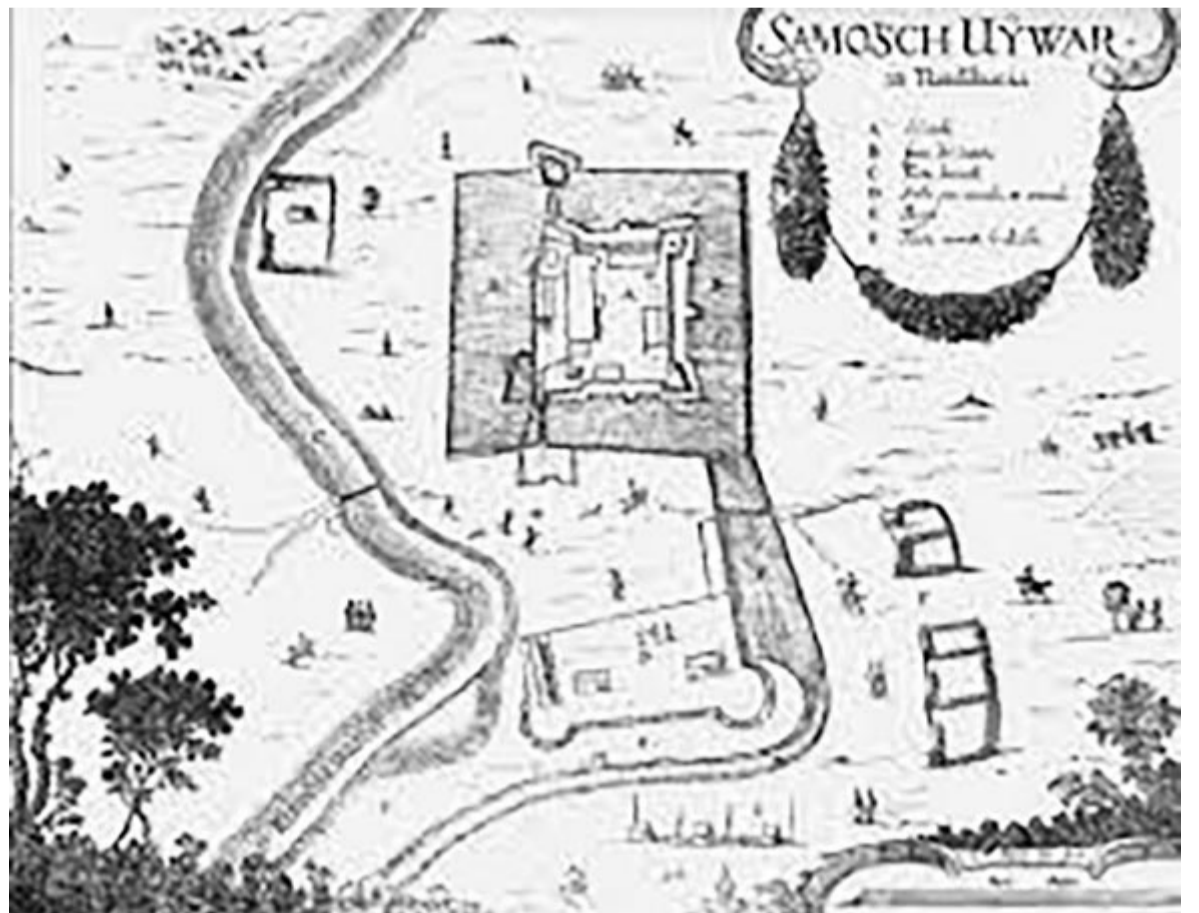
A korabeli források szerint csakis a gazdagoktól vett el, másokkal bőkezűen bánt: elismerését szívesen fejezte ki jutalmazással.

A szabad enciklopédia közlése szerint a zsákmanyt mindig egyenlően porciózta ki zsványcimborái között, magának sosem hagyva többet, mint másnak. Mi több, barátai családját is felkarolta, ha bajba jutottak.

Rózsa eredeti mestersege szerint pásztor volt – és lám, később betyárként sem lett hűtlen szakmájához: komoly karriert futott be mint „a nép

pásztor”. Rózsa idejében az úgynevezett „betyárfészken”, azaz Csongrád megyén túl is sokaknak szállt inába a bátorságuk, ha szárnyra kapott a hír, miszerint a nagy betyár „összevonta a szemöldökét”.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönet dr. Puskás Attila tanár-vallástörténésznek, az Erdélyi Magyarörmények Szövetsége elnökének; Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnöknek; továbbá a régi és a mai képekért Demján László műemlékvédő építésznek.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1017.

Egy ismeretlen szerzőtől idézünk a rejtvény fősoraiban.		1	KÉZZEL TART	MENNYEI PARADICSOM	ÓSI FEGYVER A RÁDIUM VEGYJELE	VÖRÖS-MARTY RÖVID EPOSZA	NÖVÉNY RÉSZE
		A					A
ÁLLAT (NÉMET)	2	VERBUM VALAKIVEL SZEMBEN			ANG. FILOZ. (THOMAS) MADRIDI LAP		
			KOPÓ KÖVETI FÉL GÖMBI			RÓMAI 1000	
GUMI-TÖMLŐ				ÓRÓMAI RÉZPÉNZ FORGÓRÉSZ		VÉR-CSOPORT LATIN ÉS	
KETTÉ-ROPPANT				KUGLI ÁSVÁNYI FÜSZER			
ELŐTAG: ÚJ			LATIN CSONT AZ ARGON VEGYJELE		ROVAR TESTRÉSZE MEDVÉCSKE		
ÉTLEN GÉNI MAGAD			ELEMI PARÁNYI IDEGEN IREN			A NÁTRIUM VEGYJELE A MÉLYBE	
		SZELLEMI ALKOTÓ EBLAK			FORMA NÉMET TOJÁS		
ÓGÓRÓG TÖRZS			FINOM RO-VÁTKASOR TE ÉS Ó			OLASZ AUTÓJEL FÉRFINEV (NOV. 11.)	
GONDOL, VÉL (NÉP.) LÁM				IGE-VÉGZŐDÉS DURVÁN TASZIT		KASSÁK L. LAPJA A RÁDIUM VEGYJELE	
		A NÍLUS NÉMET NEVE MAGYAR KUTYAFAJTA			A. CHRISTIE REGÉNYE MAGYAROS DAL		
APÓS (NÉPI)			UDVARIAS MEGSZÓLÍTÁS AZ EGYIK SZÜLŐ		ANGYAL-RANG KESKENY TÁRGYRÉSZ		
q			HORDÓ LEHET EKKORA HATÁRRAG			ÁLLÓVÍZ A BÁRIUM VEGYJELE	
				SÁTOR-VÁROS ZORRO JELE			
NYOLCKARÚ VÍZI ÁLLAT	R						L.N.J.

A SZEPTEMBERI ÉVFORDULÓK (3.) című pályázat nyertesei:

Farkas Iuliana,
Marosludas, Mărășești u.

Szabó Anna Mária,
Marosvásárhely, Caragiale u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

TAMÁSI; PAP; PECZ; DEUTSCH; RICHTER; SIMON;
TÓTH; MELICH

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a szeptember 23-i számból:

Ikrek:
A katedrális

Skandi:
Mire felneveled a gyerekeidet, megtanulod, mivel tartozol a szüleidnek.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	MOLIÈRE-TŐL IDÉZÜNK								1	2	3	4	E	5	6	7	8	G
	9								10									
11	12	13	14	15			16		17							18		
19							20			21					22			23
24							25			26					27	28		
29							30			31				32				N
33							34			35		36	37					38
Y		39					40			41		42					43	
44	45						46			47	48				49			
50									51					52			53	
É									Y							SZ	54	

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. 9. Olaj jelentésű előtag. 10. Clunyi apát. 11. Minden részletre kiterjedő. 16. Csahol. 18. Szög mértékegysége (röv.). 19. Mereng. 20. Vérédeny. 21. Hím állat. 23. A nátrium vegyjele. 24. Várát Dobó István védte. 25. ... Gay, az első atombombát szállító repülőgép. 27. ... Erwin Kisch, cseh-német író. 29. Nagy Konstantin szülővárosa. 30. Azonban. 31. Asszonynévképző. 32. Olyan mint ez (irod.). 33. Japán drámai műfaj. 34. Táplál. 36. Befektetendő pénzösszeg. 38. Osztrák és jemeni gépkocsi jele. 39. Annyi mint (röv.). 40. Oroszlánnév. 42. Dzsúdószőnyeg. 44. Érintő. 47. Káposzta van ilyen. 49. Akta. 50. Villamos busz. 51. A dinamit feltalálója. 53. Marék tartalma! 54. A hegy leve.

FÜGGŐLEGES: 1. Vízrel tisztít. 2. Francia személynévmás. 3. Idegsejt. 4. Kutya fajta. 5. Magyaros dal. 6. Diderot névjele. 7. Ilyen az ogam írás. 8. Dél-amerikai füves puszt. 11. Az idézet befejezése. 12. Az órómai hadsereg legnagyobb alakulata. 13. Cseh festő (Mikolás). 14. Kettő alkotja. 15. Frank Baum varázslója. 17. ... Sámuel magyar király. 20. Magam. 22. Orientális. 25. Magasok tartó. 26. Az a tény, hogy vagyunk. 28. Kettős betű. 30. Keresztül. 32. Csernátóni várrom. 34. Német festő (Wilhelm). 35. Magad. 37. Hirtelen támadt gondolat. 38. ... atya bűne (Eca de Queiros). 39. Orosz rendező (Alekszandr). 41. Van esze. 43. Séri nép. 45. LRR. 46. Rin ... (kutyaszár). 48. Ez a hal nem hal. 51. Tiltószó. 52. Alá.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket október 13-ig a Népszó címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Jaroslav Hasek cseh író egyik regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beirtunk.

VÍZSZINTES: 1. Gyógyír – ... iramban (amerikai akciófilm-sorozat). 7. Időhatározó rag – Abból fakad! 8 ... bíró (Móricz) – Püpos állat. 9. Nyársdarab! – Nyak része! 11. Szótoldalék – A kén, a szén és a kálium vegyjele. 12. Kötetlen – Harckocsi. 14. Magatok – Kicsinyítő képző. 15. Pamutcsérje – Érdeklődő szándékú tudakozódás. 18. Eszes – Marosvásárhelyi színész (György). 19. ... ösztön (amerikai film) – Zacsó. 22. Bója közepe! – Vatikáni és osztrák gépkocsijelzés. 23. Édes mártás – Hozzá megfelelő. 25. Szántóeszköz – Egynéhány. 27. Gyulladás – Valutatöredék! 28. Meghibásít – Futva menekül. 30. Tapéta része! – Üres kör! 31. Teória – Középkori titkos tudomány.

FÜGGŐLEGES: 1. Kánaáni istenség – Lefejt, nyúz. 2. Sűrített takarmány – Matéria. 3. Keresztül – Kettős betű. 4. Vízparti növény – Kályha sütője. 5. Elővigyázatos – Portré. 6. Támogat – Magyar író volt (Kelemen). 10. Isten ..., hegycsúcs a Kelemen-havasokban – Házastárs anyja. 13. Baromfiudvar ura – Afro-ázsiai nyelv. 16. Gyehenna – Vasfegyelem. 17. Róma folyója – Ábrándkép, illúzió. 20. Megbűnhődik – Javasol, tanácsol. 21. Mérgező kígyó – Világos ellentéte. 24. Kézi nagyítóüveg – Orvos, argóban. 26. Helyez, tesz – Spanyol, norvég és máltai autójelzés. 29. Kínai hossz mérték – Vonalzófajta.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Fületelke – a múlt kincsei között

Fületelke (románul: Filitelnic, németül: Felldorf) Maros megyében, Balavásártól 7 km-re fekvő hajdani szász falu. A faluban évről évre csökkent az erdélyi szász lakosság száma, napjainkban mindössze a fennmaradt lakóházak és a helyieknek oly sokat jelentő evangélikus erődtemplom utal a régmúltra. Fületelke helytörténete már több civil szervezetet is munkálatokra készítetett, ellenben az igazi gondviselést a falu lakosaitól kapta meg.

Béres Vivien Beatrix

Dr. Bence Mihály

Idegvezetőnk, ifj. *Jakab Elek Zoltán*, aki 36 éve Fületelkén lakik, tartalmas beszámolóval ismertette a falu helytörténetét. Elmondása szerint az 1990-es évek után szinte az összes szász kitelepedett Németországba és Ausztriába. Az első hivatalos okirat, amit kiállítottak a faluról, 1342-ből van, ez igazolja, hogy már a 14. század első felében lakhattak itt emberek, sőt még jóval azelőtt is, de lévén, hogy egy kisebb falunak számított, azelőtt nem került nyilvánlástásba. Az evangélikus templom mögötti temető sírkövein – főként azokon, melyek az idő múlása ellenére is megmaradtak – jól látható, hogy a többségi szász vezetéknevek a Schmidt, a Wolff, a Gottschling, a Theil és a Weber voltak. A tatárjárás után megfogyatkozott falut 1342-ben említik először Fyleteluke néven. Az 1300-as években, amikor idekerültek a szászok, nagyon erdős volt a vidék, többnyire mezőgazdasággal kezdtek foglalkozni, cserepeket és téglákat vetettek, tetőfedeleket és kemencéket készítettek. A kedvező talajtani adottságok miatt hozzáfogtak a szőlőtermesztéshez is, kialakítva egy nagyon jó üzleti lehetőséget, hiszen a faluépítés során szükség volt a hosszú gerendákra, így a szőlőből készített borokat hargitai fenyőfára cserélték el.

Az I. világháború előtt, 1910-ben 582 lakost számoltak, melyből 521 német, 44 román és 17 magyar nemzetiségű volt. A háború kezdetekor többen is elmentek, csak a nők és a gyerekek maradtak a faluban, sokan nem is jöttek vissza; vagy ott vesztették el az életüket a fronton, vagy fogságba kerültek. Peter Gärtner *Si voas et än Felldorf. Felldorfer Heimatbuch*. (Eigenverlag, Wickenburg-Druck, Essen 1981) című könyve alapján az I. világháborúban meghalt fületelki szász hősök Peter Schmidt, Georg Gottschling, Johann Römer, Daniel Wolff, Johann Platz, Georg Weber, Johann Groß, Stefan Groß, Peter Theil, Johann Theil és Daniel Wolff voltak.

A fületelki magyarokról szót ejtve, a történelmi egyház szerint a Fületelkétől 4 km-re levő Egrestö-höz (románul: Agrişteu, németül: Agreschteln) tartoztak. Az egrestöi református egyházközség lelkésze, *Lukács Zoltán* telefonos megkeresésünkre elmondta, hogy hosszú évek óta nem volt sem magyar esküvő, sem magyar keresztelő a fületelkieknél. Mára nagyjából vegyes családokká váltak. Fületelkén az idén szűnt meg az összevont osztályokkal működő 1-8. osztályos iskola – az intézménynek sosem volt magyar tagozata. A magyar gyerekek román tagozatra kellett járjanak, így sokan elvesztették identitásukat. Zoltán angol nyelvet tanított az iskolában. Szerinte a szülők áthozhatták volna a gyerekeket Egrestöre, hiszen ott a mai napig is van magyar oktatás.

Elmondása alapján még most se lenne késő magyar iskolába járni a gyerekeket. Viszont a szülők kényelmesek, azt hiszik, ha a gyerekeik románul tanulnak, jobban érvényesülnek.

A magyar családok száma sem volt mérvadó, kevesen éltek a faluban. Jóval a II. világháború után kezdtek el betelepülni, de akkortájt is csak néhányan. 2002-ben Fületelkének 270 lakosa volt, ebből 207 román, 53 magyar és 10 német. Jakab Elek elmondta, hogy sokan vegyes családból vannak, a mostani számítások alapján 20-25 fő magyar lakosa van Fületelkének. Az itteni magyar családnevek között a Jakab, a Szfárl, a Kabai és a Csiszér nevek szerepeltek. A falu lakossága most a 20-25 magyar mellett 140 románból és 80 romából áll. Lukács Zoltán szerint a Szfárl családok nagy része Egrestöről telepedett át Fületelkére, őseik pedig a Felső-Nyárádmentéről származtak. A Kabai családok Kiskendrőről, illetve Nagykendről jöttek ide. A falu közelében működő gázszárító és sűrítőállomáson jól fizető állásokba kerültek ide. Így nem állt érdekükben szántani, de az állattartásnak sem volt keletje. Azonban a borászat feléledt, évente többször is tartottak és tartanak most is borkóstolót. Az emberek karácsonykor átmennek Egrestöre kántálni, húsvétkor szintén, május-

fát is szoktak állítani, de a pandémia miatt mára ez is elakadt.

Az evangélikus templom kisharangját, melyet állítólag az erdélyi harangok közül az egyik legrégebbiként tartanak számon, 1492-ben öntötték. Szerencsére nem tűnt el, nem esett baja. A nagyharangot 1923-ban készítették, az 1990-es évek közepén mindenféle okirat és tájékoztatás nélkül megpróbálták elvinni. Ez viszont nem sikerült, egyrészt a templomot nem tudták rendesen megközelíteni az ide hozott daruval, másrészt pedig a lakosság ellenállása miatt. A kisharangot jelenleg kölcsönadták a 2002-ben itt épült ortodox templomnak a szebeni szász püspökség engedélyével.

A *Si voas et än Felldorf* című könyvben a II. világháborúban meghalt szászok névsora is megtalálható: Peter Theil, Daniel Theil, Michael Gottschling, Fritz Römer, Johann Alesi, Peter Theil, Kurt Lang, Stefan Theil, Stefan Schmidt, Susanna Wolff, Georg Sheiler, Stefan Schuller, Georg Gottschling, Anna Weber, Georg Zikeli, Georg Gottschling, Johann Kremer, Daniel Gottschling, Sara Schmidt, Johann Schmidt, Peter Groß, Johann Groß, Georg Seiler, Stefan Kremer, sen., Stefan Kremer, jun., Daniel Kremer, Johann Gottschling, Stefan Groß, Johann Wellmann, Georg Gottschling, Georg Theil, Johann Wolff, Stefan Platz, Stefan Römer, Johann Schmidt, Johann Gottschling, Reinhard Gottschling, Georg Theil, Johann Theil, Sara Theil geb. Wolff, Georg Römer, Fritz Theil, Johann Kremer.

1944 szeptemberében az orosz megszállás miatt a szászoknak két

órán belül el kellett hagyniuk a falut, csak az idősek maradtak itt és azok, akik nem tudtak elmenekülni. Szászrégenbe (románul: Reghin, németül: Sächsisch-Regen) vitték, és két vonatra tették fel őket. Az egyik vonat Lengyelországba, Sziléziába, a másik pedig Ausztriába ment. A Lengyelországba menekülteket később visszatelepítették, de mivel a saját házaikat a románok elfoglalták, úgynevezett nyári konyhákba kellett költözniük. Az 1960-as években tudták visszaigényelni az eltulajdonított lakhelyeiket. A románoknak, akik akkor kiköltöztek, a politikai helyzet miatt megengedett volt, hogy bármit magukkal vigyenek, ennek pedig meg is lett a következménye, lerombolt, kifosztott házakat hagytak maguk után. A fületelki szászok másik része orosz fogságban maradt. Az ausztriai vonatra felkerültek évekig állampolgárság nélkül kellett élniük, nem volt szabad dolgozniuk, nagy részük pedig kivándorolt az Egyesült Államokba. Az Ausztriában maradt fületelkiek csak hosszú idő után kaphatták meg az osztrák állampolgárságot, kénytelenek voltak ott egy saját falut alapítani. Az osztrák falu neve Mattighofen volt, a felső-ausztriai (németül: Oberösterreich) Braunau am Inn és a szintén szászok által alapított See-walchen am Attersee város közelé-

ben. Az ottani lakók a mai napig fenntartják az akkori közösséget. Az utolsó szászok 1990–1991-ben hagyták el véglegesen a falut. A templomban az utolsó istentiszteletet 1981-ben tartották, utána a lerobbant épületben már nem mertek egyházi szertartást tartani, de a papi lakban tovább imádkoztak. A fületelki pap is kivándorolt, később egy szász pap utazott ide Zágorból (románul: Zagăr, németül: Roden vagy Rodt). Az itteni magyarok Székelyföldről kerültek ide. Jakab Elek ősei Felső-Gyergyó vidékéről jöttek Szolokmába, majd onnan Fületelkére. A második bécsi döntés idején Fületelke Romániához tartozott, míg a 4 km-re levő Egrestö Magyarországhoz került. A románok többsége a Mezőségről költözött ide. Elek megjegyezte, az itt lakók között sosem volt nemzetiségi probléma.

Az Egyesült Államokba kitelepedett fületelkiek kezdtek el segíteni az evangélikus templom újjáépítésében, pénzt adományoztak a nagyharang felújítására. *Georg Fritsch*, a falu emlékének egyik fontos fenntartója, fületelki leszármazottjai miatt látogatott ide. Szülei az ausztriai kivándorlónonalból, az osztrák Wels városából származtak. Georg legelőször 1974-ben látogatott el ide gyermekként. A látogatása kapcsán sok érdekes dolgot mesélt el, hiszen meglepetésként érte az akkori falusi életmód. Másodjára 2011-ben utazott ide, akkor már felnőttként, sokkal inkább érdeklődve a falu és a származása iránt. Fületelke állapotát látva elhatározta, hogy megpróbál segíteni a falun. 2011 óta a pandémiáig minden év augusztusában el-

jött ide. Adományokat szerzett, népszerűsítette a falut, megalapította a Phönix projektet, melynek nevét a hamvaiból feltámadó fönixmadárról adta. Úgy hitte, akárcsak a madár, úgy a falu is fel fog támadni. A Phönix projekt előtt, a marosvásárhelyi Arcus Egyesület nyert támogatást az építménynek. 2021-ben, az egyesület közreműködésével a Maros Megyei Múzeum régészei, *Bence Ünige* és *Stefan Vasilache* végeztek kutatást. Az ásás során a mostani görögus templom keleti oldalán egy korai félköríves apszist azonosítottak, továbbá három sírt tártak fel. A melléklet nélküli sírok legalább két különböző korszakból valók, melyek közül az egyik a templom északi oldalán, a sekrestye bejárata alól került elő. A templom északi része egy korábbi templomot fed le, melynek az északon fekvő fala feltehetően a mostani épület területén kívül folytatódik. Ebből az következik, hogy a temetkezés utáni időszakban építhették. A sekrestye alatti kriptát már korábban kitakarították, megközelítőleg az 1950-es vagy a hetvenes években. Az 1580-ban, 1655-ben és 1972-ben rögzített utólagos beavatkozások közül a legfontosabb feltárások: az oltár előtti nagy méretű gödör, illetve a déli menti és az apszis téglalaboztatást tartó oszlopok alappozísi gödrei voltak. A templom belsejét a modern kori beavatkozások változtatták meg, megsemmisítve a korai temetkezéseket és járószinteket. Ez viszont azt eredményezi, hogy nagymértékben csökken a régészeti kutatások számára fontos információk értéke. A templom feljavításán jelenleg is dolgoznak.

A falu építkezéseiben III. Károly korábbi walesi herceg (ma Anglia királya) is segített. Erdélyi felmenői miatt sokszor ellátogatott Székelyföldre. A lakók meglepetésére 2019 júniusában Fületelkét is felkereste, pénzt adományozott a falunak. A temető felőli várfal megerősítéséhez járult hozzá.

A templom melletti iskola 1985-ig 5-8. osztállyal működött, a környező községekből mind ide jártak a gyermekek. Ahogyan Lukács Zoltán lelkész is elmondta, a tanítás akkor román nyelven zajlott. Németül csak az 1-4. osztályban, illetve a napköziben tartottak órákat. Bár az óvónők szász nemzetiségűek voltak, leginkább román nyelven tanították a gyerekeket. Az iskola 2022 szeptemberétől szűnt meg, főként a létszámhiány és az újonnan épülő egrestöi iskola miatt. A hírt értetlenül fogadták, hiszen igaz, hogy kevesen, de akadtak gyerekek, akik szívesen maradtak volna itt, korábban több tanár – köztük Lukács Zoltán – is bejárt órákat tartani a faluba. Ám, ahol megszűnik az iskola, ott megszűnik az egyház is. Mi marad akkor a falusiaknak? S mi marad a közösségből? A kérdéseken gondolkodva, elengedhetlenné válik a múlt megőrzésének hangsúlyozása. Mert amint sikerül megőrizni a múltat, úgy leszünk képesek jövőt építeni belőle. A jövővel kapcsolat-

ban kerül képbe a Fületelkét felkaroló *Huber (szül.: Béres) Anna*. A szász nemzethez való kötődése nem véletlen, ő Szovátán született, édesapja, Béres Loránd erdélyi székely, édesanyja, Béres (szül. Maurer) Christa pedig brassói szász születésű volt. Anna és családja az 1990-es években vándorolt ki Németországba, de gyakran hazalátogattak Szovátára. A gyerekek születésekor már egyre ritkábban utazott Erdélybe, de az álmát, miszerint egy szász házat szeretne vásárolni a jövőben, nem adta fel. Éveken át keresgélt és kutakodott a számára legmegfelelőbb ház után, de mindig akadályba ütközött. Volt, hogy megtetszett neki egy, de a házallal ellentétben nem lelkesedett a falu iránt, sokszor pedig a közösséggel vagy az összeköttetéssel adódtak gondok. A tavaly, 2021 nyarán részt vett egy német egyesület által szervezett ásatási programban, a Szeben megyei Somogyomban (románul: Şmig, németül: Schmigen). Az egyesület célja a szász kultúra fenntartása. Az egyhetes otlléte alatt ismerkedett meg a csapat egyik tagjával, a korábban említett Georg Fritschsel. A vele való ismeretség révén került Fületelkére. Kíváncsian érdeklődött az eladó házak iránt, Elek pedig készséggel mutatta végig a falu épületeit. Anna egy leginkább megmaradt szász karakterű házat választott ki, majd 2021 őszén meg is vásárolta. A történet különlegessége, hogy eleinte csak egy házat szeretett volna vásárolni, de most úgy alakult, hogy hosszabb időre is itt szeretne maradni. Mivel nagyon megtetszett neki a falu, elhatározta, hogy újra megtölti élettel.

Elek megemlítette, hogy egy nonprofit egyesületet is létrehozta. Összetartó közösséggé az Asociația pentru Filitelnic néven működik. Munkájuk során rendben tartják a falu temetőit, megtisztítják a sírokat, lekaszálják a kapuk előtti növényzetet, házakat javítanak fel. A balavásári tanács segítségével idén egy ravatalozót is sikerült megépíteniük, idén szeptember 8-án avatták fel. Az evangélikus templom közelében van a román ortodox templom, amit 1997-ben kezdtek el felépíteni, 2001-ben pedig fel is avatták. A lakosság felekezeti megoszlása szerint többnyire román ortodox és magyar református. Elek közel hét éve rendezi folyamatosan az evangélikus templomot. Elmondása alapján a pandémia előtt volt néhány érdeklődő, jellemzően Bukarest környékéről, akiknek szintén megmutatta a falu nevezetességeit. Ahogyan a fentebb említett támogatások is jelzik, Erdély szépsége és a szász falu varázsa sokakat elbűvölt. Többen is kérdezősködni kezdtek az itteni vendégházakról, éttermekről, de Fületelke egyelőre nem rendelkezik ilyen létesítményekkel.

Noha Fületelke szász és magyar lakossága az évek során megfogyatkozott, a jelenlegi lakók töretlen elszántsággal, idejüket, szabadnapjaikat feláldozva óvják Fületelke kulturális örökségét, s építik tovább, hogy a jövőben is fennmaradjon.

Az Úr csodásan működik Megújult a márkodi templom

Hittek és imádkoztak, és a hihetetlen valóra vált: vasárnap hálát mondtak Istennek és a támogatóknak, és megáldották Márkod megújult református templomát.

Gligor Róbert László

Ragyogó napsütésben fogadta a márkodi és kendői gyülekezet a Küüllői Református Egyházmege esperesét, majd az Erdélyi Református Egyházkerület püspökét Márkod központjában, a templom előtt. Jeles nap volt ez a kis gyülekezetek és a település életében, hiszen egy álom teljesedett be templomuk felújításával – és amint elhangzott, a munkának nincs vége.

Senkit nem hagynak magára

Nt. Bíró István esperes ágendás szolgálata után ft. Kató Béla püspök hirdette Isten ígését, a közösségi élmények szükségességét hangsúlyozva, illetve arra keresve a választ, hogy milyen ez a gyülekezet, a templom falain kívül és belül vannak-e alkalmak, amikor együtt tud lenni a közösség. Ez a gyülekezet azért hozott ekkora áldozatot, mert szeretne valamit elérni ebben a hajlékban, ugyanis Isten is azt sze-

retné, hogy lelki közösség épüljön itt. Nagy meglepéssel nyugtázhatja ez a gyülekezet, hogy ami máshol is megtörténhetett, az itt is bekövetkezett, az egyházmege és az egyházkerület nem feledkezett el róluk sem, így boldogság töltheti el mindenki lelkét annak tudatában, hogy nincsenek egyedül, részesei egy nagyobb közösségnek. „A mi Istenünk szabadító Isten, és ma is ezt teszi azokkal, akik hisznek benne: megfordíthatja életünk sorsát. Ez a templom mindig eszünkbe kell juttassa, milyen hatalmas Istenünk van, aki eligazítja dolgainkat” – hangsúlyozta a püspök. Ez a gyülekezet is akkor nevezhető hívő közösségnek, ha a reménység hatja át naponként. Ma is kiálthatunk Istenhez, mert sosem feledkezik meg rólunk, sok-sok küzdelmeinkben rábíthatjuk magunkat – tette hozzá a főpásztor, mielőtt áldást adott volna a felújított templomra és a falu templomos népére.

Nt. Bíró István is köszönetet mondott a márkodiaknak, hogy együtt dicsérhetik az Úr nevét, illetve e szép hajlék látogatására buzdította a híveket. Az egyházkerület

A gyülekezet kórusa és gyermekcsoportja is színesítette előadásával az ünnepi programot
Fotó: Gligor Róbert László

nevében az ünneplőket ft. Kolumbán Vilmos József főjegyző, püspökhelyettes köszöntötte, kiemelve, hogy eleink azért építették ezt a templomot, hogy az életnek a helye legyen. Élet pedig akkor van, ha minden vasárnap megtöltjük a templomot, és Isten nevét hívjuk segítségül.

A hit csodákra képes

„Megáldottuk ezt a templomot, hittünk, imádkoztunk, és Isten ezt az álmot valóra váltotta” – kezdte üdvözlőbeszédét a gyülekezet lelkipásztora, aki Istenről tett bizonyosságot: amit itt látunk, az nem az emberről, hanem Istenről szól, ezért Isten előtt hajtunk fejet, amiért az elmúlt két évben a templomfelújítás során az Ő eszközei lehettünk – mondta. Isten kirendelte a kedvező történelmi helyzetet, az anyaország felelős kormányát, a gyülekezet példaértékű adakozó kedvét, összefogását, kétkezi munkáját. Amikor pénzühiány, félig elkészült munkát, világvárvány miatt álltak tanácstalanul, Isten minden ígését betartotta – mutatott rá.

Márkod népe 1568-ban tért át a református hitre, 1792-ben pedig önállósult a Berekeresztúrtól való elszakadásával. Régi fakápolniját

1779-ben a dombról a falu közepébe költöztette és kibővítette, majd 1824–1826 között kőtemplomot épített. A többszöri felújítás közül a legjelentősebb a 2020–2021-ben elvégzett munkát volt, amikor új ajtókat, ablakokat, új villanyhálózatot szereltek, kijavították, vakolták és lefestették a falakat, lefestették a torony bádofedelét, megoldották a vízvezetést, burkolták a padlót, új szószékkoronát, énekjelző táblákat, csillárt és énekeskönyvborítókat kaptak adományba. „A nagy munka végére nem pontot teszünk, hanem vesszöt, mert a falak megújultak, de a lelki falakat hittel és bizalommal kell tovább építeni Krisztus eljöveteleig” – emelte ki Szigeti-Simon Árpád lelkipásztor, aki köszönetet mondott a püspöknek támogatásáért és imáért, az esperesnek a tanácsokért, az egyházmege titkárnőjének pedig a hatékony dokumentációs munkájáért. Magyarország kormányának köszönet jár az egyházkerületen át nyújtott kétszeri támogatásért, de a helyiek és elszármazottak szívbeli adományai nélkül sem lettek volna képesek a nagyszabású munkát elvégezni. „Megerősítették bennünk a tudatot, hogy érdemes álmotni, hittel jövöt tervezni, hogy jó magyarnak lenni” – szölt a köszönet az anyaországi kormányának, amely közel 22 millió forintot (mintegy 300 ezer lej) nyújtott ehhez a beruházáshoz, de a helyiek és elszármazottak is adományoztak 30 ezer lejt, ugyanakkor egyéb támogatóktól, cégektől is érkezett 13 ezer lej, míg mások természetbeni adományokkal járultak hozzá a befejezéshez és az ünnepléshez. A lelkes köszönetet mondott a székelyberek és kiskinizsi önkormányzatoknak is, továbbá a gyülekezet főgondnokának, presbitereinek, a nőszövetség-

nek, az ifjúságnak, a kendői leányegyházközségnek, családjának és az egész gyülekezetnek a sok-sok munkáért, tanácsért, hozzáállásért, bátorságért.

Nem magának épít az ember

Templom csak ott épül és ott újul meg, ahol az embernek van hite – mutatott rá ünnepi felszólalásában Benedekfi Csaba, Székelybere község polgármestere. Egy templom elsősorban elhivatottságot, közösségi szellemet, jövőbe vetett hitet, összefogást, lelkesedést és lelkesítést kíván, hogy a gyülekezet mindvégig kitartson lelkésze, temploma, egyháza mellett. A márkodi gyülekezet kimagaslóan jeleskedett ebben, hiszen nap mint nap közösen munkálkodtak a közös cél érdekében, időt, pénzt, energiát áldoztak ennek a hajléknak a felújítására, hiszen a templomot nem önmaguk számára újítják fel az emberek, hanem a hitben felnövő, hagyományaikhoz és imádságaikhoz ragaszkodó unokáknak, dédunokáknak – méltatta a helyiek hozzáállását az előjáró.

Az anyaországi testvértelepülés, Kiskinizs polgármestere a fennálló tizenhét éves kapcsolatáról szölt, illetve arról, hogy tanúi lehetnek a gyermekek felnövekedésének, a falu fejlődésének, korszerűsödésének. Jó látni, hogy van jövője a településnek, hogy itt és Erdélyben a magyarság megtartja identitását – emelte ki Orosz Márta asszony, aki települése nevében egy úrasztali terítőt és pénzüszveget adományozott a gyülekezetnek.

A lelkesnek és minden, a felújítási folyamatban részt vevő személynek, csoportnak, intézménynek Marton Szabolcs, a gyülekezet főgondnoka is köszönetet mondott, illetve ismertette, milyen erőfeszítéseket tett a közösség az utóbbi években a cél érdekében.

Az ünnepi pillanatok szavalaatokkal, énekekkel színesítette a gyülekezet gyermekcsoportja, és szolgált a gyülekezet nőszövetségi kórusa is.

Keresztény fesztivál Marosvásárhelyen Örömhír több száz fiatal hangján

Főként a saját útjukat kereső tinédzsereknek kívánt iránytű lenni, de minden bizonnal más korosztályokat is megszólított a múlt vasárnapi Ő az Út keresztény fesztivál, amely első alkalommal töltötte be különleges boldogsággal a marosvásárhelyi Színház teret.

Nagy Székely Ildikó

A számos ifjúsági szervezet – a Youth for Christ (Fiatalok Krisztusért), a Regnum Christi Alapítvány, az Ő az Út! szolgálat, a Kereszt-irány, a Bástya, a Magvető, az Életfa és nem csak – együttműködéséből hetedszerre megszülető dícsőítő rendezvény több száz érdeklődőt vonzott a városközpontba, de az éppen arra járók közül is sokan elidőztek a koncerteken, vagy éppen a sátorprogramokba pillantottak be.

„Ki kell vinni az örömhírt”

Az ökménia jegyében zajló fesztivál 2015-ben Marosszentgyörgyön, a Maros-parton indult. Kezdeményezője – és akkori egyik főszervezője – Sófalvi Szabolcs polgármester ebben a zenés, vidám együttműködésben látta megmutatkozni az egyház fiatalos arcát, azt, amelyik a tizenévesek számára is igazán izgalmas lehet.

– A harmadik fesztivál után tettünk egy nagyon jó és merész lépést:

átadtuk a szervezést a fiataloknak, akik rengeteg kreatív, új ötlettel jöttek. Ez az ötletgazdagság jellemzi a mostani rendezvényt is, hiszen a zenei programok mellett megannyi sátorprogram – élményszínház, imaséta, léleklak, szabadulószoza, játékok, versenyek, gyermekfoglalkozások, biznyságtétel – vár a jelenlövők. Az egyik sátonál virtuális szemüveggel a marihuánafogyasztás utáni látásmódot is meg lehet tapasztalni, egy másik standnál fiatal ferences szerzetesek tartanak előadásokat, és faragnak kérésre keresztény emléktárgyakat. Az Ő az Út kinötte Marosszentgyörgyöt, és örömmel tapasztalom, hogy évről évre egyre több ifjúsági csoport és diákszervezet kapcsolódik be a megszervezésébe – összegzett Sófalvi Szabolcs. Marosszentgyörgy polgármestere azt vallja, Jézus Krisztus örömhíré ki kell vinni „terepe”, a köztterekre, és erre kiváló alkalom ez a fesztivál. A községgazda elárulta, jövőre még nagyobb szeretnének álmotni, és ismert, külföldi előadókkal színesítenék a koncertkinálatot.

Amit Ronaldónak is tudni kellene

A főszervezők közül hárman – a rendezvény anyagi háttérét biztosító Bereczki Béla, a programkinálattért felelős Bereczki Zsolt és az ifjúsági szervezetek és egyházi közösségek közötti kapcsolatháló kiépítő Csiky Eduárd – a Színház téren felállított színpadon hangulatos kérdezz-fele-

lek játékkal vett részt. Bereczki Bélaól azt tudakolta a műsorvezető, hogy hogyan magyarázná el Ronaldónak, a futballszárnak az Ő az Út lényegét. „Ez az a hely, ahol Isten jelen van, és ez a legfontosabb” – mondta Béci. Bereczki Zsoltnak azt kellett megtippelnie, hogy hányféle felekezet van jelen a rendezvényen, a főszervező szerint hét–nyolc volt a helyes válasz. Eduárdot a részt vevő önkéntesek számáról kérdezték.

– Minimum száz – vélte a kommunikációs felelős, majd a fesztivál harminc nagykövetéről is említést tett, akik az Ő az Út híré különböző településekre vitték el. A továbbiakban a fesztivál „elkereszteléséről” is szó esett. Zsolt elmesélte, hogy egy Maros-parti beszélgetésen dölt el az Ő az Út megnevezés, és ezt az a gondolat ihlette, hogy a fiatalok utat keresnek a mindennapokban, a nagybetűs Út pedig nem más, mint Jézus.

Igectlik és a titkos kód

Miközben a színpadon igazi léleklakkal léptek közönség elé a keresztény együttesek – az udvarfalvi Reménység zenekar, a CSIT Band és a Szombat Este –, a sátrakban sem apadt a tömeg. Kora estére, három órával a fesztivál megkezdése után már 60–70 gyermek fordult meg a kifestősökkel, társasjátékokkal, ingyen elvihető könyvekkel teli térben, ahol arcfestést is kérhetett az aprónép. A kicsiknek szöltó programoknál nem csak helyi fiatalok se-

gédkeztek, a parajdi származású Kovács Barna például Csíkszeredában végzi az egyetem utolsó évét, és a szervezőcsapatba tartozó barátjának jött segíteni Marosvásárhelyre.

– Nagyon jó a hangulat, remélem, jövőben is itt lehetek – mondta a lelkes fiatalember.

Izslai Júlia a Fiatalok Krisztusért szervezet tagjaként kapcsolódott be a szervezésbe.

– A múlt évben is besegítettünk a fesztivál lebonyolításába, idén azonban már saját ötleteket is hoztunk. Például igectliket készítettünk, és azokkal szólítottuk meg az embereket az utcán. Meglepően jól fogadták a közeledésünket. A gondolkozásra, imádkozásra ösztönző imaséta is tőlünk származott, a táboraink programját színesítette – mesélte Júlia.

A szabadulószoza titkát a tizenegyedikes Balázs Tamás osztotta meg velünk.

– Elrejtett dolgokat kell itt megkeresni, lelakatolt ládákat kinyitni. A cél egy öt számjegyű kódot megfejtenie, ami nem más, mint egy varázslatos mondat: Szeret engem az Úr.

Ajándék a Léleklakban

A fesztiválozók a Photo Booth fotókabinban mókás kellékekkel örökíthették meg az együttlétet, a játékos kedvük az 1 perc és nyersz sátorban tehették próbára ügyességüket. Azoknak, akik gondokkal, vágyakkal, belső vívódásokkal érkeztek a rendezvényre, a Léleklak nyújthatott megnyugvást és maradandó élményt, itt ugyanis egy kedves imádkozó pár vette át és vitte hangos szóval az égiek felé az imakérést, amelyre válasz is érkezett.

Napnyugta után, amikor a színpad mellett óriáskirakósokat már felszedték a fesztivál önkéntesei, és a sátrak is kiüresedtek, a színpadra összpontosult minden figyelem. A lámpafényben Tibes, Magyarországól érkezett keresztény rapper közvetítette egyedi, robbanásszerű vallomásokban a hit üzenetét. A dalok egy részében Oláh Gergőt is hallhatta a színpad előtt mobiltelefonjait magasba tartva világító tömeg, majd a közös produkció után Gergő hangja töltötte be több mint egy órán át a Színház teret.

Fotó: Nagy Tibor

A hirdetés rovatan megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VESZÉK régi képeket, képkereteket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (17234-I)

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlesztését vállalom. Tel. 0748-882-828. (17079-I)

ELADÓ jó minőségű piros szőlő, cabernet a Dacia környékén. Tel. 0745-359-654, 0265-224-391. (17212-I)

ELADÓK: összecukható vaságy, varrógép, hintaszék, festmények, keretek, rádió, aragázkályha, porszívó, szép cserefa ajtó, többféle bútor, darab, lemezek, órák, csergeterítő, üvegkorsók, többféle nagy és kicsi edény, 15 db báránnyőr, sok baba, kerékpár, szőnyegek, régiségek, szép íróasztal, ezenkívül sok egyéb, minden olcsón. Csere is érdekel. Tel. 0265/242-342. (17175)

ELADÓ egy kihúzható hatszemélyes ebédlőasztal 3 kárpitozott székkal. Tel. 0743-211-281. (17260)

ELADÓ egy S 100-as Skoda autó: 45 éves, 200 ezer km-ben, minden illeték kifizetve, műszaki vizsga megcsinálva, 4 új gumi, új akkumulátor, sok-sok cserealkatrész. Tel. 0743-211-281. (17260-I)

ELADÓ kövér disznó. Tel. 0740-124-154. (17291-I)

ELADÓ 20 ár beltelek Agárdon. Tel. 0752-708-718. (17300-I)

ELADÓ héjatlan tökmag. Tel. 0747-480-255. (17282)

ELADÓ nagyobb mennyiségben csíki étkezési krumpli. Tel. 0722-234-992. (p.-I)

ELADÓ 3300 m² belterület Nyárad-gálfalván, a 142/A szám alatt. Tel. 0741-174-932. E-mail-cím: fogdok@gmail.com (17339)

KÖVÉR disznó eladó. Tel. 0752-030-394. (17356)

LAKÁS

ELADÓ ház Nyomáton, a 163. szám alatt. Tel. 0757-826-596. (17354)

SÜRGŐSEN eladom/elcserélem 4 szobás, I. emeleti lakásom. Tel. 0746-302-690. (17316)

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (16964)

KIADÓ hosszú távra bútorozott garzon a központban tanuló (egyetemista) lánynak. Tel. 0724-198-440. (17336-I)

LAKÓTÁRSNÓT keresek egy 3 szobás lakrészbe az orvosi bentlakások közelében. Tel. 0757-048-449. (sz.-I)

KIADÓ garzon a November 7. negyedben. Tel. 0728-800-698. (17343)

ELADÓ ház Ákosfalván, 15 ár telek. Tel. 0742-491-626. (17351)

ELADÓ magánház a Kövesdombon: 5 szoba, konyha, fürdő, pince, kamra, udvar. Érdeklődni délután 3-5 óra között a 0742-836-711-es telefonszámon. (17358-I)

MINDENFÉLE

CÉGalAPÍTÁS, digitális aláírás. Tel. 0744-422-717. (17018-I)

HEGESZTŐGÉPEK javítása. Tel. 0740-708-157. (15723-I)

VILLANYSZERELÉS: épületi, gépészeti, monofázisú, háromfázisú. Tel. 0740-708-157. (15723-I)

VÁLLALJUK új tető készítését, saját anyagunkból is (bármilyen mintájú Lindab lemez, cserép is), külső szigetelést, parkettlerakást, kisebb tetőjavítást, cserépforgatást. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0753-967-492, István; 0751-622-195, Gabi. (17145-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyogháló szerelése. Tel. 0771-383-725. (17257-I)

VÁLLALUNK építkezési munkát, bármilyen kisebb javítást, tetőfedést cseréppel, fémcseréppel, külső-belső festést, saját anyaggal is dolgozunk. Elszállítunk hulladékot. Tel. 0747-300-332. (17031)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést mindenféle anyagból, bádogosmunkát, -javítást, bármilyen építkezési munkát és sürgős javítást, meszelést. Készítünk kerítést, kaput vasból és javítunk vaskaput. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-730, Balázs. (16992)

56 ÉVES nő munkát keres: takarítást, beteggondozást. Tel. 0770-663-571. (17317)

VÁLLALOK bádogosmunkát és bármilyen tető javítását házaknál és tömbházaknál, személtelöntök javítását tömbházaknál, csatornatakarítást, valamint vízszigetelést. Tel. 0754-509-868. (17318-I)

CÉG 10% kedvezménnyel vállal építkezési munkát, háztetőjavítást, cserépforgatást, tetőcserét, kültéri-beltéri munkát, kerítéskészítést stb. Tel. 0774-997-597. (17262-I)

SZOBAFESTÉST, házszigetelést vállalom. Tel. 0747-462-267. (17143-I)

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, vakolást, meszelést. Raktáron van anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-737, Zoli. (17193)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztirolból, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0758-639-258, Csaba. (17288-I)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ácsmunkát, bádogosmunkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (17287-I)

ÁCSMESTER házak felújítását vállalja, tetőkészítést bármilyen lemezből, cserépből, ácsmunkát, cserépforgatást. Tel. 0746-739-502. (17202)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatorna-javítást, terasz készítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17306-I)

FAKIVÁGÁST és kerttakarítást vállalom. Tel. 0770-621-920. (17262)

MAROSVÁSÁRHELYI mosónőt és takarítónőt keresek. Tel. 0787-865-051, 0265/269-045. (17333-I)

Ez a nap az emlékezés napja, érted imádkozunk halkán, zokogva.

Szívedben nem volt más, csak jószág, szeretet, munka, küzdelem volt egész életed. Értünk éltél, bennünket szerettél, és búcsú nélkül örökre elmentél. Akármerre nézek, mindenhol a kezed munkáját látom.

Öt éve könnyezik a szemünk, és összetört szívvel emlékezünk október 1-jén a drága férjre, édesapára, nagytatára, apósra,

SZABÓ KÁLMÁNRA.

Emlékét őrzi felesége, lánya, fia, veje, menyé, unokái, a rokonság.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes, kicsi Tata! (17295)

30-AS, LEINFORMÁLHATÓ férfi vállalja idős betegek gondozását. Tel. 0740-344-522. (17352-I)

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezzel, meszelést, bármilyen munkát. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0742-879-426, István. (17350)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk szeptember 29-ére, amikor a drága édesapa, nagypapa, após, a székelyvajai születésű id. MENYHÁRT MÁRTON már 13 éve, hogy itthagyt bennünket. Emlékét őrzi fia, Márton, leánya, Jolán és azok családtagjai. (17341)

Fájó szívvel emlékeztünk szeptember 26-án a drága feleségre, szerető édesanyára és nagyamára, a pókai születésű KELEMEN ERZSÉBETRE szül. Moldován halálának 15. évfordulóján. „Arany volt a szíved, szeretet az életed, de Isten elhívott a végtelenbe, mert szeretett.” Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi szerető családja. (17332)

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek, Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.” (Juhász Gy.) Fájó szívvel, soha el nem múló szeretettel emlékezünk GÓLYA LAJOSRA és GÓLYA született DÁVID ROZÁLIÁRA haláluk 25., valamint 10. évfordulóján. Szép emlékek, szeretetük és önfeláldozásuk örökre élni fog. Emlékük legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretteik. (17334-I)

Ismét eltelt egy év nélküled, mely sokkal nehezebb, mint képzeled. Múlnak az évek, te nem lehetsz velünk, de szívünkben élsz, soha nem feledünk. El nem múló szeretettel emlékezünk október 1-jén id. ASZALOS GÉZÁRA halálának 8. évfordulóján. Szerető családja. (17337-I)

Október 2-án 15 éve, hogy drága férjem, az aranyosgerendi BARTHA GERGELY szemei örök álomra csukódtak. Szép emléket szívemben őrzöm.

„...elmentél, veled a nyár, az álmok... A hervadásban elmerülve állok, És fáj az ősz, a bánatom, a lelkem.” (Wass Albert) Felesége, Gizella. (17344-I)

Drága emlékeket szívünkben őrizve, kegyelettel és örök hálával emlékezünk szüleinkre, id. VILD FRIDLIN és VILD MÁRIA szül. Gáll ny. tanítókra haláluk 32., illetve 25. évfordulóján. A lényükből áradt jószág, szeretet a lelkünkben marad. Szeretteik. (17325-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett nagybácsi, sógor, unokatestvér, szomszéd, barát, RÁCZ ISTVÁN OSZKÁR folyó hó 26-án, életének 68. évében elhunyt. Drága halottunkat szeptember 30-án, pénteken 15 órakor helyezzük örök nyugalomra a marosvásárhelyi római katolikus temetőben (a felső kápolnáól), református egyházi szertartás szerint. Emlékét szeretettel őrizzük. A gyászoló család. (17353-I)

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, após, nagypapa, testvér, apatárs, sógor, szomszéd, rokon és jó ismerős, a mentőállomás volt alkalmazottja, a nagyernyei SZENNER ZOLTÁN életének 78. és házasságának 51. évében csendesen megpihent. Drága halottunk temetése 2022. október 1-jén, szombaton 13 órakor lesz a nagyernyei sírkertben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönjük mindenkinek, aki részt vett a szeretett, jó MOLNÁR TERÉZIA temetésén. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Gyászoló szerettei. (17319-I)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik TAMÁS ISTVÁN temetésén részt vettek és fájdalmunkban osztoztak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Gyászoló családja. (17337)

Roncsautóprogram 2022

Eladná régi autóját?
Most lehetősége van LEADNI akkor is,
ha NEM kíván új autót vásárolni.
Szállítást, forgalomból kiíratást
és helyben fizetést vállalunk!
Információkért hívjon a 0741-022-199-es számon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolás-technikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (66289-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (66289-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (66256-I)

A VETA KFT. fröccsöntő gépekre alkalmaz SZAKKÉPZETLEN MUNKAERŐT három váltásba. Vonzó bérezést és ételjegyeket ajánlunk. Tel. 0788-481-753. (23259-I)

DR. INCZE SÁNDOR belgyógyász főorvos betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatt. Tel. 0265/265-112. (16891-I)

Az OLIGRAF MUNKÁST és KÖNYVKÖTŐT alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (66771-I)

International Short Film Festival
Festivalul Internațional de Film de Scurt-metraj
Nemzetközi Rövidfilm Fesztivál

Tîrgu Mureș / Marosvásárhely
Romania / 28 sept. – 02 oct. 2022
Palace of Culture

ALTER-NATIVE

TRANSPORT LOCAL S.A.
TÂRGU MUREȘ - MAROSVÁSÁRHELY
KÖZSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT R.T.

Egyetemisták, figyelem!

A marosvásárhelyi Közszállítási Vállalat Rt. tájékoztatja egyetemista utasait, hogy október 3-ától válthatják ki az ingyenes utazási igazolványukat a 2022–2023-as tanévre.

Az ingyenes utazási igazolványhoz szükséges okmányok:

- a személyi igazolvány másolata
- a 2022–2023-as tanévre érvényes felsőoktatási diákigazolvány vagy a felsőoktatási intézmény által kiadott igazolás másolata.

A bérletek a Mihai Eminescu Művelődési Házban, a Nicolae Grigorescu utca 19. szám alatt igényelhetők. Nyitvatartás hétfőtől péntekig 10-től 17 óráig.

A vezetőség

Tanuljon angolul és németül a CALEPINUS NOVUSNÁL!

Egyéni és csoportos tanfolyamok
középiskolásoknak és felnőtteknek.
Érdeklődni a 0265-248-633,
0744-381-006 telefonszámon.

therezia®

Mezőpaniti tejtermékek...

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Lizzie Streit
Természetes
gyulladás-
csökkentők

Maja Lunde
A Nap őrzője

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM

106,8 FM

1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro